

DIRVA

Nr. 124

Spalis-October 26, 1962

Cleveland, Ohio

PAGALIAU AMERIKA ATSIBUDO

PREZIDENTO SPRENDIMAS PASKELBTI KUBAI BLOKADĄ, VISAME KRAŠTE BUVO SUTIKTAS SU PASITENKINIMU. — JEI KAS JI KRITIKUOJA, TAI TIK DĖL TO, KAD TAI NEBUVO PADARYTA ANKSČIAU. — AIŠKU, PREZIDENTO ŽYGIS VARGIAI YRA SUDERINAMAS SU TARPTAUTINĖS TEISĖS NORMOMIS. TAČIAU KRAŠTO SAUGUMAS TURI BŪTI AUKSČIAU UŽ NEVYKDOMŲ TAISYKLIŲ NUOSTATUS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Tikrai griaudu buvo žiūrėti: didžiausios pasaulio galybės — JAV — prezidentas važinėja po kraštą ir artėjančių rinkimų proga aiškina liaudžiai apie teises, sulaukus 65 metų, praleisti nemokamai 60 dienų liginėje palaima, o tuo tarpu Chruščiovas montavo savo raketą vos 90 mylių nuo JAV pakraščio! Tik šio pirmadienio vakare tam tragiškomis vaizdams buvo padarytas galas. Prezidentas paskelbė blokadą, kurią jis atsargumo sumetimais pavadino karantinu sovietų ofensyviniams ginklams. Ar šis veiksmas turėjo ką nors bendro su rinkimais? Cinikai teigia, kad taip. Nuotaikos krašte vertė prezidentą ką nors padaryti, o ne delsti kaip iki šiol. Pirmoji krašto reakcija į prezidento žygį buvo teigiama, jei kas prezidentą kritikuoja tai tik dėl to, kad jis iki šiol nieko nebuvo daręs.

Praktiškai žiūrint, prezidentas atnaujino Monroe doktriną, kurią amerikiečiai buvo paskelbę 1823 metais, kada jų valstybė buvo tik antraeilė galybė. Jos esmė yra ta, kad pašaliečiams nelaidžiama kištis į Amerikos žemyno reikalus. Reikia tikėtis, kad sykį pasiryžęs prezidentas J. F. Kennedy toliau griežčiau laikysis tos politikos, nepaisant viso sovietų pakelto triukšmo, nes jei sovietai patys karo nebijoja, jie jį jau seniai būtų pradėję. Aišku, kad prezidento žygis buvo didelis smūgis jo artimiausiai aplinkai, kuri, atrodo, tvirtai tikėjo, kad sovietai švelnėja ir su jais bus galima susikalbėti kaip su civilizuotais žmonėmis. Tačiau toks įsivaizdavimas neatitiko tikrovės. Kiek sovietai pasikeitę geresnėn pusėn nuo Stalino laikų, kitas klausimas, tačiau jokio pakitimo nebuvo padaryta jų užsienio politikoje, kurią jie siekia įsigalėjimo visame pasaulyje.

Prezidento žygis buvo smūgis ir tiems, kurie naviškai tikėjosi, kad per Jungtinių Tautų organizaciją bus galima įvesti taikingą santvarką visame pasaulyje, nes JAV aukščiau už viską, net ir tarptautinės teisės normas, pastatė savo pačių saugumo reikalą. Reikalas tame, kad jei JAV dabar vėl grįžo prie Monroe doktrinos, tai ji tuo pačiu atidaro kelią ir sovietams aiškinti, kad amerikiečių bazės Turkijoje sudaro grėsmę jiems ir turėtų būti panaikintos. Žinoma, teisininkai dėl to galėtų ilgai ginčytis ir ko gero dar išvestų, kaip teigia W. Lippmannas, kad Monroe doktrina prieštarauja Trumano doktrinai, kurią jis paskelbė skubėdamas padėti Graikijai nugalėti sovietų remiamą komunistų sukilimą. Tos doktrinos esmė buvo ta, kad JAV padeda visiems, kurie nori išsigelbėti nuo sovietų atviros ar užmaskuotos invazijos. Jos nebuvo laikomasi Laose, kas tik padidino sovietų apetitus.

Susirūpinusiems tarptautinės teisės nepažeidžiamumui tenka priminti, kad ir sovietai su ja skaitosi tik tiek, kiek tai tarnauja jų pačių interesams ir kad jie ją lauzia kiekviena proga. Žinoma, teisiniai būtų geriau, kad JAV būtų aktingiau parėmusios Castro priešininkų invaziją 1961 m. Kiekviena po to praleista diena tik didina pavojų dabartiniam žygiui, kuris buvo pradėtas šį pirmadienį, nes kiekvieną dieną sovietai vis daugiau užsiangažavo Kuboje ir jų įtakos iš ten pašalinimas yra susijęs su sunkiai pakeliamu smūgiu jų prestižui, kurį begelbėdami jie gali griebtis desperatiškų žygių. Iš viso, teisės gerbėjams reikia priminti, kad su teise tik tada skaitomasi, kai turima jėgos priversti pildyti jos normas. Jungtinių Tautų organizacija iki šiol savo sprendimą negalėjo įgyvendinti net tokiam krašte kaip Kongo. Savaime aišku, kad ji negali nieko padaryti daugiau sudėtinguose reikaluose. Už tat net indai, kurie savo kariuomenę pasiuntė JT dispozicijai į Kongo, patys iki šiol vengė prašyti tos organizacijos tautos konflikte su Raudonąja Kinija. Jei JAV nori taikos, jos turi savo 'way of live' — gyvenimo būdą — įvesti ir Sovietų Sąjungoje.



Clevelando birutietės ir tautininkės per tautų pasirodymą Clevelande rugsėjo 29 d. suruošto parodoj, kurioj buvo išstatyti gražūs gintaro ir įvairūs tautodailės dirbiniai, sukėlė didelį susidomėjimą žiūrovų tarpe. Nuotraukoje iš kairės: P. Karosienė, A. Barzdukaitė, birutiečių pirmininkė V. Nagevičienė ir N. Kersnauskaitė. Plačiau apie parodą ir birutiečių veiklą 7 psl.

UŽMIRŠO, KAD LIETUVA YRA OKUPUOTA...

Lietuvos dvasiškius vadina Sovietijos atstovais

Ryšyje su vykstančiu Romoje Visuotiniu Bažnyčios Susirinkimu Lietuvos Diplomatinijos šefas yra pasiuntęs Romos spaudai šitokį laišką: Kai kurie laikraščiai, pranešdami gandą, esą laukiamas atvykstant į Visuotinį Susirinkimą vieno Lietuvos vyskupo su trim jo diecezijų kunigais, pavadino tuos Lietuvos klero narius "Sov.

Sąjungos katalikų mažumos atstovais". Be to, skelbiant spauldoje Koncilijaus narių paskirstymą kraštais, vėlon Lietuvos vardo buvo padėtas Rusijos vardas, lyg Lietuvos Katalikų Bažnyčios vyskupai būtų Rusijos atstovai. Todėl tenka atkreipti dėmesį į šiuos faktus: Lietuva yra laikoma teisėtojo karinės Sov. Sąjun-

gos okupacijos, kuri buvo primesta šiam kraštui, sovietų kariuomenei jį užpuolus;

vadinamasis Lietuvos "ijungimas" į Sov. Sąjungą, kuris buvo Kremliaus inscenizuotas, nėra pripažintas labai didelės laisvojo pasaulio vyriausybių daugumos; pirmoj eilėj jis nepripažintas Sventojo Sosto, kurio santykiai su Lietuva tęsiasi jau septynis šimtmečius;

Lietuva negali būti laikoma Sov. Sąjungos dalimi, kaip nebuvo galima laikyti esant Vokietijos dalimi Liuksemburgo, kai jis buvo Hitlerio "ijungtas į Didįjį Reichą";

Lietuvos Bažnyčia negali būti identifiikuojama su Katalikų Bažnyčia Rusijoje, o Lietuvos vyskupai įtraukiami į Koncilijaus narių iš Rusijos tarpą; tokių narių, beje, iš viso nėra, nes katalikiška hierarchija Rusijoje yra bolševikų sunaikinta (prieš ką Maskvos stačiatikių Patriarchatas niekada nebuvo pakėlęs savo balso);

Lietuvos katalikai, kurie jau daug metų priešinasi žiauriam persekiojimui, siekdami išlaikyti ištikimybę Apaštalią Sostui ir tautiniams idealams, nėra katalikų mažuma Sov. Sąjungoje, prie kurios jie nepriklauso, — jie sudaro beveik visumą Lietuvos gyventojų.

Šitokiomis aplinkybėmis nederėtų identifiukuoti Lietuvą su Rusija ar Sov. Sąjunga. Priešingai, yra teisinga bei tikslinga minėti jos vardą, ypač todėl, kad lietuvių tauta, pasiryžusi likti gyva ir atstatyti savo laisvę, tikrai nėra užsitarnavusi būti jos vakarinių brolių pakasta po užmaršties ir abejingumo akmeniu. Šis prašymas nenuitylėti Lietuvos vardo — užbaigia savo laišką min. S. Lozoraitis — yra kartu — reikia tai pasakyti atvirai bei lojaliai — paraginimas atkreipti dėmesį į pavojų desperacijos, kuri galėtų kilti Lietuvos katalikų tarpe, jei jie pasijustų visų apleisti ir dargi identifiukuojami su savo žiauriausiais persekiotojais.

Šio laiško nuorašas buvo pasiųstas kai kuriems Visuotinio Bažnyčios Susirinkimo nariams ir Italijos politikams.

Šiandien ir rytoj

KUBOS konfliktas primena žaidimą, kurį praktikuoja amerikiečių jaunieji automobilistai.

Du automobiliai važiuoja dideliu greičiu vienas prieš kitą, neketindami duoti kelią. Bet štai paskutinę sekundę vieno automobilisto nervai neišlaiko ir jis pasitraukia, leisdamas pravažiuoti savo priešininkui, kuris jam sušunka: "Chicken!"

Panašiai šiandien Kennedy galėtų sušukti Chruščiovui, kurio nervai neišlaikė ir pasitraukė, pareikšdamas nedarysias jokio sprendimo, kuris galėtų sukelti pasaulinį karą ir pasiūlė Kennedžiui susitikti viršūnių konferencijoje išspręsti toms visoms problemoms...

*

KENEDŽIO laimėjimas dvigubas. Jis laimėjo prieš Chruščiovą ir ši jo akcija sustiprins Amerikos prestižą visame pasaulyje.

Antras laimėjimas, dar neįvykęs bet galimas, tai demokratų laimėjimas lapkričio rinkimuose.

Kennedy iš respublikonų rankų ištraukė svarbiausią kortą, kuria jie ketino lošti rinkimuose.

Bet buvo momentas, kada Kennedy šiuo sprendimu statė pavojun save, savo partiją ir galbūt visą Ameriką.

Chruščiovas pertempė stygą ir prieš save sukėlė nelauktą reakciją. Tol kol jis puldinėjo Vengrijoje, Berlyne, Laose, Amerika nejudėjo. Bet kai jis išdriso sudaryti tiesioginę grėsmę Amerikai, susisukdamas gūžta pašonėje, to jau buvo per daug.

*

TO viso būtų nereikėję daryti, jei užpraeitą pavasarį, kai grupė kubiečių savanorių bandžiusi nuversti Castro režimą, būtų gavusi iš Amerikos aviacijos priedangą.

Bet tada aplink jauną Amerikos prezidentą visokie patarėjai kaip musės zirzė jam į ausį, siūlydami susilaikyti nuo paramos.

Kennedy padarė klaidingą žingsnį paklausydamas tų patarimų.

Dabar, kada Amerika laimėjo pirmąjį kėlinį, svarbu nesuklupti derybų pagundoje ir iki galo pasilikti ryžtingai, reikalaujant sovietus pasitraukti.

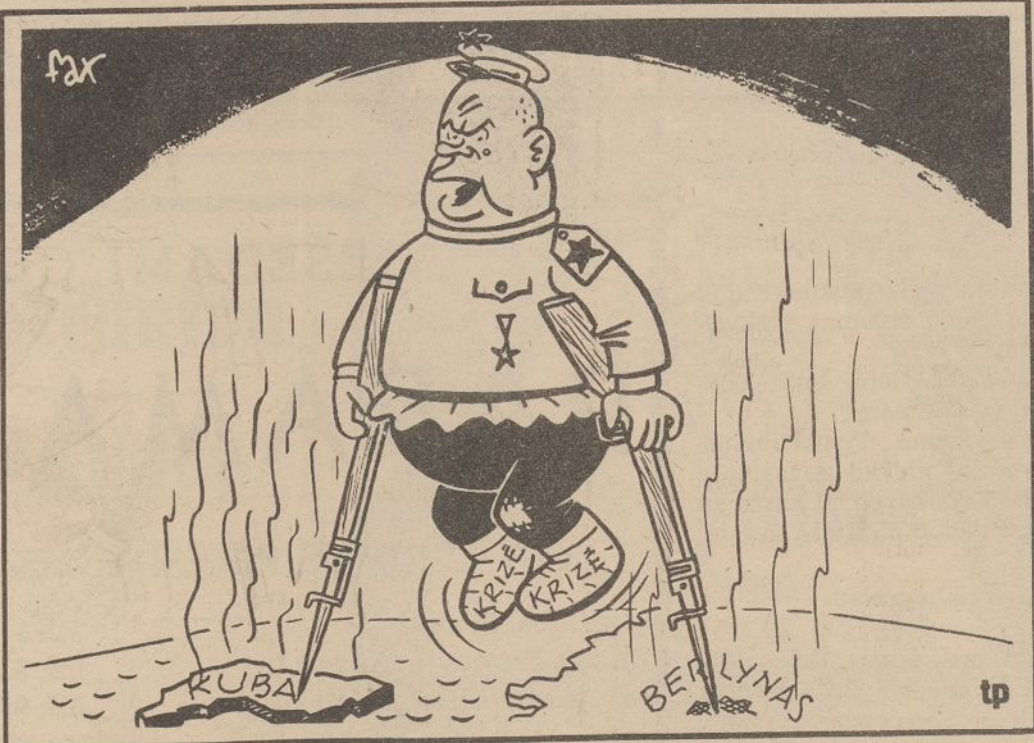
*

MASKVOJE Ana Petrovna švenčia savo gimtadienį tą pačią dieną, kai būna minima spalio revoliucijos sukaktis. Šiais metais ji sukvietė savo draugus ir prie arbatos puoduko pradėjo tokią kalbą:

- Brangūs draugai, šiandien man 45 metai...
- Lygiai kaip revoliucijai. — atsakė chorų svečiai.
- Savo jaunystėje, aišku, aš padariau klaidų...
- Lygiai kaip revoliucija, — vėl chorų pakartojo svečiai.

- Paskui aš išaugau ir turėjau vaikų...
- Lygiai kaip revoliucija!
- Mano vaikai užaugo ir apleido namus...
- Lygiai kaip revoliucija!
- Ir dabar aš esu vieniša, serganti ir neturtinga...
- ...!

(vg)



Per daug pavojinga, kad pastačius koją...



Vertė J. P. PALUKAITIS

(81)

DEŠIMTASIS SKYRIUS

Krypuodamas ir trukčiodamas tarškėjo persenęs traukinys blogai prižiūrimo ruožo bėgiais, beveik kiekvieną kartą grasindamas nuslysti, kai tik stiprus pietų vėjas visa jėga pūsteldavo iš šono. Vagonų spyruoklės jau senai buvo baigusios nelygią kovą su laiku, ratai riedėjo trankydami ir kliūdami už bėgių sudūrimų taip, kad net dantys barškėjo. Ledinis vėjas švilpė pro šimtus plyšių blogai užsidarančiose duryse ir languose, medinės dalys girgždėjo ir braškėjo, kaip laivo liemuo stiprioje audroje, tačiau senasis traukinys nesiliaudamas tarškėjo tolyn per vidužio vėlios popietės baltą monotoniją, tai staiga sulėtėdamas tiesiuose ruožo gabaluose, tai vėl padidindamas greitį prieš pavojingai atrodančius posūkius. Garvežio mašinistas, beveik be paliovos signalizuojąs garo švilpyne, kuri šioje pūgoje nebuvo girdima už penkiadešimties metrų, atrodė be galo pasitikįs savo traukinio pajėgumu, savo paties sugebėjimais ir tikslu ruožo žinėjimu.

Reinoldas, kuris svyruodamas žingsniavo stipriai šokinėjančio vagono šoniniu koridoriumi, neturėjo tokio pasitikėjimo, kaip garvežio mašinistas. Ne dėlto, kad galvotų apie traukinio saugumą, tai buvo jo mažiausias rūpestis; bet jis rimtai abejojo, ar jam pasiseks įvykdyti jo laukiantį uždavinį. Anksčiau, kitiems aiškindamas savo planą, jis galvojo apie drungną vasaros naktį ir traukinį, kuris švelniai pūškavo per miškuotus Vogežų kalnus; bet dabar, praėjus vos dešimčiai minučių po to, kai jis ir Janscis Sekszarde nusipirko bilietus ir be jokių sunkumų įlipo traukinin, tai, ką jis būtinai turėjo atlikti, virto tiesiog neįsivaizduojamai didele problema.

Jo planą lengva aprašyti. Jis norėjo išvaduoti profesorų ir tam tikslui turėjo paskutinį vagoną — gyvulinį su kalinių transportu — atskirti nuo viso traukinio, jį atkabinti tą akimirka, kada traukinys stabtelės ir tuo būdu sumažins įtampą grandžių, jį jungiančių su priešpaskutiniu sargybos vagonu. Taigi, jis turėjo kaip nors pasiekti garvežį — jau vien tai šią akimirka sudarė beveik neišsprendžiamą problemą, — o tada ten esančius žmones kaip nors paveikti, kad jie traukinį tam tikroje vietoje, kurią jis jiems nurodysias, sustabdytų. Kaip nors paveikti — tai labai tikslus išsireiškimas, pagalvojo Reinoldas. Gal ten buvo visai draugiški žmonės, kuriuos galėtų įprašyti ar perkalbėti. Galbūt galėtų įvaryti jiems baimės. Nes tiek jau dabar buvo aišku: jis negalės jų priversti. Jiems užtektų tik atsisakyti, ir jis jau būtų bejėgis. Garvežio mašinisto būdelė buvo jam visiškai mįslė, ir jis net profesoriaus labai negalėtų mašinistą su kuriku nušauti arba nokautu nutrenkti, nes tuo būdu kiltų gynybės pavojus šimtams nekaltų keleivių. O tuo tarpu prieš tai dar reikia ir patį garvežį pasiekti.

Koridoriaus gale jis pasuko už kampo, viena ranka laikydamasis už palangėje esančio turėklo — kitą jis buvo paslėpęs palto kišenėje, kad užmaskuotų įtartą išsipūtimą, kurį sukėlė ten esąs sunkus plaktukas ir kišeninė lėmpa — ir susidūrė su Jansciu. Janscis sumurmėjo atsiprašymą, trumpai žvilgtelėjo ir, neparodęs jokio ženklo, kad pažįsta, žengė koridoriun, iš kurio buvo pasirodęs Reinoldas, ten peržvelgęs visą koridorių, ar nieko nėra, grįžo atgal, atidarė tualetu duris, tikrindamas, ar ten nieko nėra, ir tada tyliai Reinoldui pasakė:

— Na?

— Neatrodo per daug gerai. Mane jau tyko.

— Jau?

— Du vyrai. Civiliskai apsirengę, trumpais paltais, be kepurų. Sekė paskui mane per visą traukinį. Labai diskretiškai. Jei nebūčiau tikėjęsis ir saugojęsis, net nebūčiau pastebėjęs.

— Pasilik koridoriuje ir pasakyk man, kai...

— Jie kaip tik ateina, — tyliai pasakė Reinoldas.

Jis lyg ir paviršutiniškai žvilgtelėjo į du vyrus, kurie lėtai artėjo, o Janscis dingo tualete, priverdamas duris ligi siauručio plyšelio. Pirmasis, aukšto ūgio vyras su kalkių baltumo veidu ir juodomis akimis, praeidamas abejingai žvilgtelėjo į Reinoldą, o antrasis jį visiškai ignoravo.

— Tamsta teisis, jie tamsta pažino, — tarė Janscis, abiems dingus. — O dar blogiau: jie žino, kad tamsta juos pastebėjai. Mes turėjome anksčiau pagalvoti, kad šios konferencijos metu kiekvienas traukinys iš ir į Budapestą bus atidžiai sekamas.

— Ar tamsta juos pažįsti?

— Vieną taip. Tas išblyškusi veidu yra iš AVO, labai pavojingas bernas. Kito nepažįstu.

— Bet jis taip pat neabejotinai iš AVO. Tikriausiai Szarhazos kalėjimas...

— Ne, iš ten dar jie negalėjo nieko sužinoti. Bet tamstos paieškojimas jau keletą dienų žinomas kiekvienam AVO tarnautojui Vengrijoje.

— Teisingai, — pasakė Reinoldas, lėtai linktelėdamas. — Žinoma. O kaip reikalai pas tamstą?

— Trys sargybiniai įgulos vagone. Paskutiniame tikrai nėra nė vieno, nes sargybiniai niekad nevažiuoja tame pačiame vagonu su kaliniais. Trys kareiviai kartu su transporto palydovu sėdi aplink raudoną įkaitintą krosnį, ir bonka eina ratu.

— Ar tamsta susidoroji su tais vyrais?

— Manau, taip. Bet kaip...

— Atsargiai! — prašnyptė pro dantis Reinoldas. Jis atsirėmė į langą, susikišęs abi rankas į palto kišenę, ir spoksojo į grindis, vėl praeinant abiem tiem vyram. Jis abejingai pakėlė akis, parodė lengvai nustebusį veidą, vėl pamatęs juos, nukreipė žvilgsnį žemyn ir paskui ne-

MAIRONIO MINĖJIMAS BOSTONE

Bostonas buvo turtingas Maironio minėjimais, bet tai buvo daugiausiai atskirų organizacijų minėjimai savo narių tarpe. Vietos kultūrininkai ir visuomeninkai pasigedo minėjimo, kuriame tilptų visi lietuviai, kurie priklauso ar nepriklauso organizacijoms, juo labiau kad daug vietinių organizacijų jokio Maironio minėjimo nebuvo suruošę. Kadanį niekas tokio bendro minėjimo nesiruošė surengti, o metai jau baigiasi, todėl vietinio Tautinės S-gos skyriaus valdyba ėmėsi iniciatyvos susaukti kultūrininkų organizacijų atstovų ir visuomenės veikėjų pasitarimą, kurie svarstytų bendrą Maironio minėjimo klausimą.

Toks pasitarimas įvyko spalio mėn. 12 d. Tautinės S-gos namuose. Pasitarimą

pradėjo Tautinės S-gos pirmininkas A. Matjoška, patai buvo daugiausiai atskirų organizacijų minėjimai savo narių tarpe. Vietos kultūrininkai ir visuomeninkai pasigedo minėjimo, kuriame tilptų visi lietuviai, kurie priklauso ar nepriklauso organizacijoms, juo labiau kad daug vietinių organizacijų jokio Maironio minėjimo nebuvo suruošę. Kadanį niekas tokio bendro minėjimo nesiruošė surengti, o metai jau baigiasi, todėl vietinio Tautinės S-gos skyriaus valdyba ėmėsi iniciatyvos susaukti kultūrininkų organizacijų atstovų ir visuomenės veikėjų pasitarimą, kurie svarstytų bendrą Maironio minėjimo klausimą.

žymiai į šalį, kol abu dingo kitame koridoriaus gale.

— Nervų karas, — sumurmėjo Janscis. — Problema.

— Ir ne vienintelė. Aš negaliu patekti į pirmąjį vagoną.

— Janscis klausiamai pažvelgė į jį, bet nieko nesakė.

— Karinis, — paaiškino Reinoldas. Trečiasis vagonas nuo priekio yra keleivinis, kuriame koridorių eina per vidurį, ir ten sėdi vieni kareiviai. Vienas karininkas išmetė mane, kai norėjau pereiti.

— Ar iš viso dar matai kokią galimybę, Michaeli?

Kaip su stabdžiais.

— Nė vieno visame traukinyje. Bet aš jau susidorojau — aš turiu susidoroti, po velnių! Ar tamsta turi kur nors vietą?

— Trečiame nuo galo vagonė.

— Už dešimties minučių pranešiu. O dabar geriau bus leistas kelionėn. Tuodu vėl gali grįžti kiekvieną akimirka.

— Už penkių minučių būsime Bataszke. Neužmiršk: jei traukinys ten sustotų, tai reikėtų, kad Hidas jau įtaria ir davė žinią. Tada turėsime nešdintis iš traukinio.

— Jie ateina, — sumurmėjo Reinoldas. Jis paliko langą, prie kurio stovėjo, ir pasuko priešais juos. Šį kartą abu praslinko be jokių išraiškų, ir Reinoldas klausinėjo save, kiek laiko praeis, kol jie jį griebis.

(Bus daugiau)

Minėjimas įvyks lapkričio mėn. 4 d. Tą dieną 10 val. ryte Bostono lietuvių parapijos bažnyčioje bus pamaldos už Maironį, o 2 val. p. p. Municipal salėje, E. Broadway, So. Boston įvyks iškilmingas minėjimas. Paskaitą apie Maironį skaitys prof. J. Brazaitis, meninę dalį išpildys: sol. St. Daugėlienė, Bostono mišrus choras, vad. muz. Gaidelio ir Maironio kūrybą skaityti kviečiamas iš Waterburio žemaitaitis.

Po iškilmingo minėjimo Tautinės S-gos namuose bus atidengtas Maironio biustas, kuris S-gai kaštuos apie 500 dol. Tokiu būdu Tautinės S-gos namai pasipuoš dar vienu mūsų tautai nusielpusio asmens biustu. Taigi, šie namai tapo ne vienos organizacijos nuosavybe, bet visų Bostono lietuvių kultūros namais. Čia vyksta įvairūs susirinkimai, paskaitos, minėjimai, meno parodos, jaunimo susirinkimai ir kt. Visiems lietuviams durys atviros, nežiūrint įsitikinimo ar amžiaus. Todėl Tautinės S-gos Bostono skyrius tikisi ir prašo paramos visų lietuvių prisidėti savo auka šio biusto išlaidoms padengti.

Prašome visus Bostono lietuvių, o ypač mūsų jaunimą, skaitlingai dalyvauti Maironio didžiam minėjime ir taip pat biusto atidarymo iškilmėse. pm

• Karys, savo spalio mėn. numeryje vėl pasirodo naujesnių ir senesnių laikų mūsų karinės istorijos straipsniais, pajavirintais aktualėnėmis gyvenimo laikotarpio apžvalgomis ir vaizdais. Šiame numeryje, be kitų, K. Uoginius rašo apie Lietuvos policiją ir Genys apie Nepriklausomybę.

Rinkime NELSON A. ROCKEFELLER New Yorko valstijos gubernatorium!

Nealson A. ROCKEFELLER rūpinasi visų gerove — Skelbia Lietuvos Nepriklausomybės Dieną kiekvienais metais — Valstybės reikalus taip tvarkė, kad subalansuotų biudžetą — Parūpino 450.000 naujų darbų — Uždarbis didžiausias.

New Yorko valstybę įstatė pirmą vietą atomineje industrijoje.

Mokykloms paramą pakėlė 60% — iki 1 milijono dolerių.

Padvigubino kolegijų studentams stipendijas.

160,000 studentų apmokamas mokslas.

Valstybės universitetas padvigubintas.

Balsuokime už tinkamą vyrą į New York gubernatorių

NELSON A. ROCKEFELLER

Balsuokim už jo grupę: MALCOM WILSON į gubernatorių; JACOB K. JAVITS į senatorius; LOUIS J. LEFKOWITZ į vyr. prokurorus; JOHN P. LOMENZO į kontrolierius. — Balsuokite už visus Respublikonų kandidatus EILEJE "A".

New York State Republican Party — All American Committee, Lithuanian Division



Padidino atlyginimų lygį.

Paskyrė 1 bil. dolerių keilių statybai.

100 mil. dolerių paskyrė naujiems parkams įrengti

Pagerino susisiekimą užmiesty dirbantiems New Yorko gyventojams.

Išplėtė vėžio, širdies ligų tyrinėjimą.

Suprastino balsavimą paštu.

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed. and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laičūnas, R. Micėlis, V. Rastenis ir St. Santvaras.



Bob Taft, kandidatas į Ohio Atstovų Mūmus,

įrodė savo sugebėjimus perduoti visuomenės pageidavimus ir paversti juos naujiniais įstatymais.

Kaip daugumos vadovas Ohio atstovų rūmuose, jis įsigijo pasitikėjimą ir respektą.

Jis aktyvus savo idėjomis ir respublikonų partijos platformai nustatyti.

Jis ir dabar pasirodęs išnaudoti savo patyrimą ieškant naudingų sprendimų, kurių laukia visuomenė. O tų problemų yra tiek vidaus tiek užsienio politikoje.

Išrinkus Bob Taft, laimės Ohio valstija, laimės ir tautos reikalai.

• Eglutė — vaikų laikraštėlis spalio, 1962. Kažin kodėl taip kukliai pasivadinta laikraštėliu. Lietuviškai skaitantiems mūsų vaikams, tai jau visas žurnalas. Ir medžiagos apstu ir iliustracijų. Kad tik būtų, kas skaito. Be jaunųjų laikraščio rašytojų, jame reiškiasi Alė Rūta, kun. Stasys Yla, Jonas Minelga ir eilė kitų mūsų spaudos žmonių.

O viso to kaina — tik 4 dol. metams.

• Lietuvių Dienos, spalio mėn., be gausiai iliustruotų informacijų, liečiančių įvairias lietuvių visuomenės gyvasias sritis, įsidėjo ir Dirvos premijuoto Alės Rūtos romano "Kelias į kairę" ištrauką.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

PREZIDENTAS PRABILŲ

JAV Prezidentas Kennedy padarė istorinį sprendimą, kuris gali nulemti pasaulio paskirstymo ideologiniais blokais tolimesnį santykiavimo pobūdį. Nėra abejonės, kad priartėjome žingsniu prie karo. Nėra abejonės, kad tai galimybė tragiškai įvykių raidai. Bet nėra abejonės, kad teko laukti vienokių ar kitokių žingsnio sprendimų, nes koegzistencijos politika vistiek būtų reikšusi milijonams lėtą mirtį nuolat besiplečiančiame komunistiniame katile.

Sprendimas padarytas. Jis padarytas, pilnai suprantant riziką. Bet, kaip prezidentas Kennedy pareiškė, nieko nedaryti būtų buvę dar rizikingiau.

Būdingi Kubos klausimų sprendimų simptomai tenka konstatuoti iš P. Amerikos valstybių reakcijos. Iki šiol vis būdavo bandoma formuoti nuomonę, kad pačios P. Amerikos valstybės nerodo ryžtingumo ir reikiamo vieningumo iš Kubos plaukiantiems pavojams pastoti kelią. Tuo tarpu žinios ir faktai, kad jos tik laukė iniciatyvos iš galingesnės JAV vyriausybės, būdavo sunkiai praleidžiami viešajai opinijai.

Ir pasirodo, kad sprendimą padarius, P. Amerikos kraštų vyriausybės ne tik vieningai stojo paskelbtosios akcijos Kubos atžvilgiu pusėn, bet viena po kitos skuba pareikšti, kad yra pasirodusios savo karinę jėgą mesti į svarstyklės, kad užsimotus Kubos nuginklavimo klausimas neliktų vien žodžiuose.

Ryžtas ir drąsa susilaukia pritarimo, Prezidento ryžtas susilaukė visuotinio pritarimo laisvame pasaulyje. Tai ir buvo vienintelė priemonė JAV prestižui pasaulio aktyse atstatyti. Atviras ir griežtas žodis Kremliaus adresu yra vienintelė priemonė priversti iki šiol laisvai po pasaulį besisivaistčius Kremliaus "ideologus" pagalvoti, ar ne per toli nuėjo...

Rimtis ir susikaupimas vyrauja JAV padangėje. Netikėtai ir nelauktas prezidento posūkis ir atviras padėties įvertinimas kelia eilę tolimesnių klausimų ateičiai. Niekas dar nežino visų planų, kiek toli numatoma eiti. Daug kas priklauso ir nuo Kremliaus valdovų vienokio ar kitokio apsisprendimo.

Tokiame istoriniame JAV politikos posūkyje kelias atgal reikėtų pražūti. Ko galim laukti ir tikėtis, šiandien būtų sunku atspėti.

Komunistų pavergtų kraštų žmonės žino, ko jie siekia ir ko jie tikisi. Bet ne jų rankose tolimesnis likimas.

Šių įvykių akivaizdoje susikaupimas ir rimtis privalo būti visuotiniu reiškiniu. Ar besulauksime geresnės progos ir mes, komunistų pagrobto ir pavergtos Lietuvos sūnūs ir dukros, jausmams išreikšti, kurie vestų ir mus į naują posūkį — iš stagnacijos ir kasdienybės į naują ir ryžtingą žygį. Į žygį, reikalingą posūkio, reikalingą apgalvoto ir drąsaus sprendimo.

Koegzistencijos laikotarpis sužvejojo vieną kitą mūsų silpną. Tas laikotarpis susilpnino mūsų budrumą ir daugelis jau tēmės atsipalaidavę nuo skortos mums misijos. Atsipalaidavome nuo tautinės drausmės ir moralės varžtų ir pasidarėme lietuviškai kalbančiais kosmopolitais.

Amerika atsuko ginklą į Kremlį. Ar mes lietuviai liksime žingeidžiais ir pasyviais stebėtojais? (j. č.)



PASKAITININKO TRUMPAREGYSTĖ

Washingtono lietuviai spalio 14 d. turėjo progos išklausti ateitinių suruoštą svečio iš Vokietijos dr. J. Griniaus paskaitą apie mokyklą ir auklėjimą šių dienų Lietuvoje. Paskaitininkas davė kai kurių įdomių duomenų, tačiau daug kam teko nusivilti paskaitininko akiračio siaurumu. Jis daugiausia domėjosi ir kalbėjo apie šių dienų religinio auklėjimo sunkumus Lietuvoje.

Visiems iš anksto gali būti aišku, kad komunistinė mokykla religiniam auklėjimui nesirūpins. Pagaliau, religijos nemoko nei JAV, nei Prancūzijos viešosios mokyklos ir dėlto niekas sienų negriauja ir tvorų nelaužo. Tiesa, komunistai visur bruka savo naująją religiją — marksizmą. Tai irgi savo rūšies prievartavimas. Reikia tikėtis, kad didelės ir pastovios žalos ta naujoji religija mūsų jaunimui nepadarys. Kai žmogus subręsta, jis lengvai atskrato prievartą įbruktų tiesų ir ideologijų. Atsiminkime, kad nepriklausomoje Lietuvoje konfesinės mokyklos kaip tik davė aršiausius ateistus (Dovydaitis, Pakarklis, Ragauskas ir kt.). Per daug riebi košė pasidaro nebeskani ir kiekvienas ideologinis spaudimas ir pumpavimas iššaukia pasipriešinimą. Daug rimtesnis ir pavojingesnis mūsų tautai dalykas yra rusinimas per sovietines mokyk-



Vasario 16 Gimnazijos mokiniai su mokytoja E. Tamošaitiene, lankydami Romoje, buvo priimti kardinolo Pizzardo. Nuotraukoje iš kairės: A. Šaltytė, A. Vitkus, E. Kelerytė, Ermolenko, kardinolas Pizzardo, Duda, L. Bejerytė, R. Tamošaitytė ir mokytoja E. Tamošaitienė.

KODĖL REIKIA REMTI LITUANUS?

— Visi renka ir nežina, kam duoti — neseniai vienas aukotojas nuoširdžiai

las. Šio taip svarbaus klausimo paskaitininkas visiškai nenagrinėjo. Yra davinų manyti, kad rusinimas daro didelę pažangą ir iš čia mūsų tautai gresia didžiausias pavojus. Jis veikia nejučiomis, kaip koks svaigalas, ir jam pasipriešinti gana sunku, nors ir stengiamasi.

Savo trumparegystę paskaitininkas parodė ir kitu atveju. Girdi, partizanai kovojo pirmiausia dėl religijos, kitaipariant ne dėl Lietuvos, bet dėl Vatikano. Lietuvis partizanas pirmoji eilėje kovojo prieš savo pavergtą, išnaudotoją ir žudytąją rusą. Ar jis bus caristinis stačiatikis, ar stalinistinis bedievis — jokio skirtumo šiuo atveju nėra. Ir vienas ir kitas elgėsi lygiai taip pat, kaip imperialistas, pavergtas ir žudikas. Tiesa, partizanų tarpe buvo nemažas skaičius tikinčių, net keletas kunigų, bet jie vedė tautinę, o ne religinę karą. Beje, atsirado ir tokių kurie surašė graudulingą laišką popiežiui ir jį su dideliais pavojais ir aukomis pasiuntė į vakarus. Popiežius laišką gavo, tačiau nei maldų dienos už kovojančią Lietuvą nepaskelbė. JAV gubernatoriai ir merai yra daug duosnesni, jie paprašyti dažnai paskelbia "Lithuanian Day". Popiežiai visados stengėsi daryti didelę politiką ir į tokias smulkmenas, kaip lietuvių tautos likiminė kova, nemato prasmės painiotis. Vatikano politikos pasekoje ir buv. Lietuvos pasiuntinys Vatikane buvo degraduotas. Patartina sveičiui iš Vokietijos savo panašaus pobūdžio paskaitas skaityti mažiau inteligentiškai publikai.

J.B.
Washington

HENRIKAS ŽEMELIS

prisipažino. Ir jis turėjo pagrindą tokiame pareiškime padaryti. Iš tikrųjų, kartais sunku susigaudyti, kuris reikalas, kuri rinkliava yra svarbesnė ir kam reikalinga visų lietuvių parama. Prašytojai normaliai moka išpūsti reikalo svarbumą ir kartais tave prispaudžia prie sienos taip, jog jei atsisakysi paremti — gali neabejotinai savo lietuvišką kilmę išbraukti iš sąrašų.

Bet nežiūrint to susipainioto lietuviško aukos biznio — yra reikalų, vykdomų darbų, kuriuos neparemti ne tik nepatogu, bet instiktvyviai kiekvienas jaučia, kad dirbamas darbas yra labai svarbus ir reikalingas visų paramos ir aukos.

Jau eilę metų leidžiamas anglų kalba žurnalas Lituanus ir yra priskirtinas prie tų svarbių darbų, kuriuos paremti mes neturime teisės atsisakyti. Čia tik reikėtų pasidžiaugti, kad lietuviai studentai išskeldami šią mintį per eilę metų patobulino tą žurnalą į kultūringą informacinį leidinį apie Lietuvą.

Tiesa, tai darbas neatnėšas tuo pat apčiuopiamų rezultatų, nedaug ir mūsų pačių skaitomas, bet yra toks įtakingas ir naudingas Lietuvos reikalui kelti ir ginti, jog kartais jis gali žymiai daugiau atlikti, negu mūsų pačių atliekami veiksmai ir riksmas. Tas žurnalas siuntinėjamas ne tik čia Amerikoje įvairiomis įstaigomis ir šiaip įtakingiems politinio ir kultūrinio gyvenimo asmenims, bet ir po visą pasaulį, kur tik galima paskleisti objektyvią informaciją apie Lietuvą.

Tą darbą, pasitalkinę mūsų intelektualines pajėgas, atlieka lietuviai studentai, gi plačioji visuomenė, kasmet spalio mėnesį prašoma įsijungti į Lituanus paremti vykdomą vąj. Šiais metais tą darbą atlieka Rochesterio lietuviai studentai, vadovaujami valdybos pirmininko E. Vasiliausko, sekret. — B. Sedlickaitės ir ižd. — E. Vidmanto.

Man atrodo, čia negalėtų būti dviejų nuomonių apie to žurnalo reikalingumą ir jo didelę propagandinę naudą visoje Lietuvos vadavimo byloje — lieka tik vienas mažas klausimas, kasmet statomas mūsų studentų, ar lietuviškoji visuomenė bus pakankamai susipratusi ir duosni, įgalinti žurnalui ir toliau pasiekti tuos 7.000 skaitytojų, kurių daugumas anksčiau mažai tegirdėjo apie Lietuvą, o šiandien tampa mūsų draugais? Ir tokiais draugais, kurių balsas tarptautiniame politiniame gyvenime būna labai svarbus.

Netikiu, kad kas nors iš mūsų užtrenktų duris, ar nusiųktų į šalį nuo to studento, kuris ateis prašyti Jūsų aukos.

Aukokime, kiek kas gali, paremkime žurnalą Lituanus — jis Jūsų vardu pasakoja pasauliui mūsų tautos istoriją, kultūrinis pasiekimus ir mūsų valstybės tragediją.

Ir už tokią pigią kainą — geros valios auką.

• Kubos įvykiai neparodė įtakos Berlyno gyvenime ir komunistų vadovybė vengė sieti Berlyno problemą su Kubą.

• Jau 6 P. Amerikos valstybės pasisiūlė karine parama prisidėti prie JAV programos Kubos klausimui išspręsti įvykdymo.

Spaudoje
pasidairius

DĖL "KEISTŲ
SPĖLIOJIMŲ"
NAUJIENOSE

"Naujienų" apžvalgininkas atsiliepė į Dirvos užuominas dėl Joniko, Vilnius redaktoriaus pakvietimo į Washingtoną spaudos konferencijon.

Tikrai, Dirvoje buvo suminėta Dr. P. Grigaičio pavardė, bet ne tam kad sudaryti įspūdį "keistų spėliojimų", o tam, kad priminti ne taip jau senus įvykius, kada Dr. P. Grigaitis dėjosi vienas tik žinąs, kurių saugumo priemonių imasi prezidentūra, primant "Baltojo namo" svečius, dėjosi žinąs, kokie žmonės prezidentūroje pagėdaujami, ar nepageidaujami ir t.t. Nejaugi vėl reikėtų grįžti į ne taip senai Naujienose spausdintas "apžvalgininko" apžvalgąs dėl ALB delegacijos vizito į "Baltąjį namą"?

Bet ne čia esmė. Per eilę metų važinėjant į Washingtoną, nereikėtų užsigauti, jei kas primena Dr. P. Grigaičiui jo paties daugelį kartų kartotas sugestijas, kad niekas kitas taip negali žinoti Washingtono kelius ir takelius, kaip ALT sekretorius. Tat ar nuostabu, kad po tiek darbo ir triūso, įdėto į Washingtono vizitus, dar vis pasitaiko "ofiso panielių klaidų", kaip šį kartą su Jonikui išsiųstu pakvietimu.

Kad Jonikui teko tik paslėpti koridoriais, o po to "keikti Grigaitį" (o vis tik — Grigaitį!), savaime atsitauso ir Dirvos antraštė, kuri buvo atsiradusi, rodant susirūpinimo tokiais faktais, o ne tam, kad ieškoti sensacijų.



Naujų piliečių dėmesiui!!!
Kodėl???

Klausimas: Kodėl kituose kraštuose gimę naujieji piliečiai privalo lapkričio mėn. perrinkti gubernatorių Michael Di Salle.

Atsakymas: Dėl to, kad jis yra imigrantų sūnus ir žino jų problemas; dėl to, kad jo tėvai buvo paprasti žmonės ir jis supranta neturtingųjų siekius, dėl to, kad jis parodė kelią į pasisekimą neturtingiesiems; jis parodė pasisekimo kelią mažojo žmogaus, kaip ir jis viską atsiėmė savo talentus, gera valia, supratimu ir tikėjimu; dėl to, kad jis yra žinomas, kaip nesavanaudiškas, daugiausia dirbantis gubernatorių; dėl to, kad jo programa tarnauja silpniesiems pagelbėti ir visų gyventojų gerovei; dėl to, kad jis stengiasi suteikti sąlygas gyvenimo lygiui pakelti.

Naujieji piliečiai! Balsuokite ir perrinkite savo gubernatorių Michael Di Salle!

PENNSYLVANIJOS LIETUVIAI

Ar Jums nusibodo aukšti ir vis aukštesni mokesčiai?
Ar Jūs norite turėti Penssylvanijoje gerą, sąžiningą, efektyvią administraciją?
Jeigu taip, tai balsuokite už respublikonų kandidatus:

! gubernatorius — **William W. Scranton**

! senatorius — **James E. Van Zandt**

Respublikonų Partijos Penssylvanijos Valstybės Komitetas
Etninės Grupės — Philadelphia Lietuvos Skyrius
Stanley F. Mankas, pirmininkas
Jonas A. Stiklorius, vicepirmininkas



BALFO SUVAŽIAVIMAS BALTIMORĖJE

Septyniasdešimt delegatų ir geras būrelis svečių buvo susirinkę į Vienuolikąją Balfio Seimą Baltimorėje spalio 12-14 dienomis.

Daugelis seimo atstovų iš įvairių skyrių seimui atvežė dovanų: Los Angeles -- 200,00, Flint 35,00, Boston -- 1,000,00, Providence -- 200,00, Washington -- 100,00, Waterbury -- 603,00, Baltimore -- 1,500,00, E. Chicago -- 200,00, Detroit -- 600,00, Pittsburgh -- 225,00, New York -- 600,00, Philadelphia -- 100,00, Chicago Apskritis -- 2,010,00, Cleveland -- 1,000,00, Hollywood Fla. -- 100,00, Linden -- 30,00 ir Aleks. Banys - 10,00 dolerių. Viso seime įteikta 8,513 dolerių.

Seimas neturėjo didelių sunkumų sudaryti Balfio vadovybę. Vienbalsiai aprobavo trijų grupių pristatytus 9 kandidatus į direktoriatą. Sandarai nesuradus savo kandidatų, pats seimas išrinko ne 13, bet 16 direktorių. Direktoriai labai lengvai ir sartinai surikiavo naują Centro Valdybą, išrinkdami pirmininku kan. dr. J. Končią, vicepirmininkais: A. Trečioką, J. Audėną, dr. E. Armanienę, St. Lušį. No-

ra Gugis liko nacionale sekretore, A. Senikas išrinktas išdininku, Vl. Barčiauskas -- protokolų sekretorium. Revizijos komisiją išrinko pats seimas iš P. Minikūno, J. Laučkos ir M. Klimo. Seimo posėdžiams sumaniai ir gražiai vadovavo C. Surdokas, padedamas veiklaus sekretoriato ir kitų prezidiumo narių.

Seime didžiausiu rūpesčiu buvo, kaip pripildyti Balfio aruodus, į kuriuos žiūri iš viso pasaulio daug alkani ir ašaromis pasrūvusių lietuviškų akių. Seime taip pat gilintasi į šalpos problemas Vakarų Vokietijoje, kur Balfio kolektyvinė šalpa keičiasi į individualią. Niekas nė neišsitarė, kad reiktų Vokietijoje likusius mūsų varguolius, invalidus, senukus, našles ir našlaičius užmiršti, palikti vietos valdžios globai. Priešingai, daug svarstyta ir rūpintis, kaip sumažinti administracijos išlaidas, o sustiprinti šalpa, kaip gauti tam tikslui daugiau pinigų, kai nebebus galima nuvežti laivais pupų, miltų, sviesto ar pan. Individualioms siuntoms tikrai reikės ir daugiau darbo ir daugiau lėšų.

Seimas įpareigojo Centro Valdybą atkreipti daugiau dėmesio ir

į šalpos reikalingus Amerikoje gyvenančius lietuvius; prašyta į Balfio darbus ateiti buv. Balfio stipendininkus; aukų rinkimui, narių verbavimui, ryžtasi sustiprinti Baisiojo Birželo minėjimus. Seimas įpareigojo Centro Valdybą tarpininkauti privatinį siuntinių pasiuntimui į Lietuvą ir pan. Seime apgailestauta, kad atsiranda vis daugiau ir daugiau įvairių šalpos fondų ir dėl to nukenčia "United Lithuanian" bei mažėja lėšos bendrai lietuvių šalpai.

Seimas turėjo ir gražių iškilnių. Spalio 12 d. įvyko susipažinimo vakaras. Pats seimas pradėtas himnais, vėliavų įnešimu, garbės sargyba ir buvo pasveikintas asmeniškai Baltimorės mero, kuris spalio 13 d. paskelbė Balfio Dieną Baltimorėje, o Marylando gubernatorių paskelbė Balfio Dieną visoje valstybėje. Daug sveikinių žodžių ir raštu seimas gavo iš įvairių asmenų ir organizacijų, ypatingai iš lietuvių tremtinių Vokietijoje.

Reikia pabrėžti, kad Balfio iškilmės, vaišės ir gražūs svečių priėmimas buvo atlikti Baltimorės baltininkų lėšomis ir pasiaukojimu. Iš šalpai suvežtų aukų Seimui ruošti nebuvo išleista nė vieno cento, priešingai, Baltimorės baltininkai, vadovaujami Dr. E. Armanienės, tikė seimui 1,500 dolerių ir pažadėjo netrukus dar įteikti 500. Seimo atstovai bei Balfio vadovybė į seimą atvyko ir čia nuoširdžiai darbovi negaudami ne tik jokio atlyginimo, bet ir kelionės išlaidų. O atvykusių buvo iš gana toli: Floridos, Chicago, Detroito, Clevelando, Bostono, Providence, Pittsburgho ir kitur. Gausiausioji delegacija buvo iš New Yorko.

(1)

PAIEŠKOMI

AUGUTAUŠKAS, Bronius, Ciprijono sūnus, gimęs 1902 m., Laukintukų km., Alytaus ap.
BAGAČIŪNAS, Juozas, išvykęs iš Lietuvos Kanadonaprie 1925 m., vėliau persikėlęs Amerikon.
BAGAČIŪNAS, Juozas ir Salomėja, išvykę Amerikon prieš 1914 metų karą.
KIAUPIENĖ-PIŠČIKAITĖ, Ona ir KIAUPIS, Kazimieras.
KURAUŠKIENĖ-BALNIONYTĖ Stasė.
LIZDENIS, Antanas, kilęs ir gyvenęs Viekšniuose.
MICHNEVIČIUS, Algirdas, Albino sūnus, gimęs Kaune.
MILČINAUSKIENĖ - SIMONAVIČIŪTĖ, Julija ir jos broliai SIMONAVIČIUS, Antanas, Jonas, Juozas ir Jurgis iš Strazdų km., Papilės vl., Šiaulių ap.
OVSENKA, Petras, Benado sūnus, išvykęs iš Kauno.

ŠV. ANTANO TAUPYMO BENDROVĖ CICEROJ ŠVENČIA 40 METŲ SUKĄTĮ



Šv. Antano taupomosios ir skolinamosios bendrovės Ciceroj pastatas, papuoštas jubiliejaus proga.

PAPIEVIS, Klemensas, ir jo sesuo Emilija.

PRANSKŪNAS, Kazimieras, iš Lungelių km. Dusetų vl., Zarasų ap., buvęs Vokietijoje.

ROZENBERGAS, Antanas, Frisco sūnus, ir jo vaikai Boleslovas, Bronislovas, Edvardas ir Ona.

ŠIMKUS, Petras, gimęs apie 1894 m. gal Šilalėje.

ŠNEIDERAITIS, Antanas ir Jonas, Jono sūnūs, ir ŠNEIDERAITIENĖ, Monika, Jono duklė, kilę iš Jurbarko apylinkės.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street,
New York 24, N.Y.



Teisėjas Wells tarp svečių. Iš kairės: dr. Kisieličius, Vaznelis, Miss Lithuania Dalia Šulaitytė, teisėjas Wells ir dr. Kaunas.

V. A. Račkausko nuotraukos

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS



ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.



MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonominės depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

Kelias į kairę

ALĖ RŪTA

Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(5)

— Gaile, tu velniūkšti, sutrupinsiu aš kada tą petefoną! O tam negrui — tai tik per snukį! Už tokį dainavimą...

— Senelyt, čia man gražiausia plokštelė...

— Varle tu, rupūžiuk, išmanai tu, kas gražu! Vemt verčia, suka net vidurius, galvą griežia tos tavo prakeiktos plakštelės! Pamatysi, sugrįšiu kada visas į šiukšlių statinę, kad ir pinigų už jas mokėjai.

— Aš jas išsiėsiu, senelyt.

— Vežkis! Vežkis jas į pragarą, tegu velniai jų klausosi!

Girdisi, kosti Marė. Tėvas kelintą kartą atsidadu:

— Uvel, reiks gal ir miegot ruoštis...

Gailė sustabdo savo muziką. Dabar mama dainuoja apie berželį svyrūnėlį. Toje dainoj girdžiu ilgesį, kaip ir Marės kosėjime. Pro tą dainą mato mama savo gimtinę kiemą, miškus, kur jauna grybavo. Staiga nutyla: gal ašaros užspringdė.

Tik Danguolė ir Pranas vargiai pažįsta ilgesį. Jie perdaug užimti. Rūpinasi ir siekia, galvoja ir planuoja...

Vėl pasigirsta langinė ir Tucis. Audra kiek rimsta.

— Gaile, tau laikas miegot, — sako žmona.

Mergaitė atsikerta. Ji norinti dar skaityti, rašyti laiškus, kas gi taip anksti eina į lovą savaitgalį...

Aš atsistoju ir skubiai žengiu į duris. Kad kas nepašauktų, neužkabintų. Išėdamas nusikabinu nuo

sienos kailinius, įsimaunu į pradžiūvusius botus. Girdžiu Danguolę:

— Tai kur, ponas?

Nuduodu negirdėjęs.

— Eik, nors pusnis Pranui atkask. Ko gali kito iš tavęs tikėtis?

Tie žodžiai šaute nušauna mane klėtėlėn. Durs nerakintos. Apie kojas apsivynioja Tucis. Inkščia, cypia, skalija. Susirėčiu, glostau jo vilnas, prisivėlusias spalių ir sniego. Šoka ant manęs, laižo veidą. Pro praverstas klėtėlės duris įšoka, bet vėl puola atgal ir nuloja kiemu. Gal iš susitikimo džiaugsmo, nes Tucis ir aš — draugai.

Užsidegu mažą stalinę lempą. Lovos paklotos, ant sienų tvarkingai sukabinti motinos drabužiai. Ant stalo — lietuviški laikraščiai, sąskaitos, plonas ūkininkų laikraštėlis anglų kalba. Tebeguli ir mano knyga, kurią seniai, dar vasarą, buvau skaitęs ir čia palikęs.

Igrivų pintinėn kėdėn ir užsiremiu ant linkstančio stalo. Užčioja vėjas. Mintimis prabėga kelionė iš Čikagos, paskutinių dienų įspūdžiai. Vėjas cypia:

"Divorsas, divorsas!"

Girdžiu augštą, ironišką Danguolės balsą:

"Tu niekur netikęs: kelionėj, nei gyvenime".

O ji pati? O ji? Tinkanti visur. Pritampanti. Užmirštanti. Pasilipanti ant buvusių vargų ir nelaimių, įsikabinanti už visų pasiekiamų šakų, kad tik augščiau įkoptų.

Tai brolio liežuvis praskleidė paslaptį. Brolio, kuris ateina į svečius tik todėl, kad ką gautų išsinešti. Kažkas buvo, Danguolė kažką mylėjusi, pasibaigę tragiškai. Vargšė Danguolė. Neapykanta blėsta, iškyla rašytojo smalsumas. Jau mezgasi nauja apysaka, jau prisipildo mintys. Mintys, ne širdis. Nes Danguolė nebėra brangi, nes jos praeitis manęs nebedomina daugiau, nei kitų. Medžiaga. Tik rašytojui medžiaga.

Ar tik tiek? Ne, žinoma, ne! Jei ne pavydas, tai virpteli užgauta savimyla. Štai moteris, kurią laikei

tik sava, kažkada priklausė kitam.

Tucis braidinasi į duris, bet jo neįleidžia. Kailiniuose šilta, širdį maudžia atminimai, ir drasko realybės spalvai. Bet mąstyti gera. Vienintelė nepraradama žmogaus privilegija — mąstyti.

"Panele, jūsų graži skrybėlaitė". — Tai mano drebanti balsu pasakyti žodžiai. Kuklūs, bet iš sušilusios širdies.

"O kaip pati panelė?" ji atsigrežia. Aplinkui užia minia, suvirtusi žiūrėti rungtynių.

Aš nieko nematau, nieko negirdžiu. Tik jos besijuokiančios tamsios akys, tik jos juodos kasos ant nugaros, jos garbanos ant baltos, kaip marmuras, kaktos, jos lūpos...

"O kaip panelė?" ji šelmiškai žiūri, pilna gyvybės, žaismo.

"Panelė irgi graži".

Sakau ir paraustu. Labai varžausi. Kramtau lūpas. Ji susijuokia ir nusigrežia. Ji ploja sportininkams, šaukia, šokinėja, juodos kasos draikosi.

Tai buvo prieš daugelį metų.

Ką reiškia — prieš daugelį metų? Ką reiškia laikas? Žmogus yra tas pats laike: nuo vaikystės iki senatvės. Tik įvykiai ir kiti žmonės apklostoją jį reikalingais ir nereikalingais priedais. Žmogus tas pats laike. Myli jaunystę, myli senatvę. Ilgisi vaiku būdamas, ilgisi, mirčiai žvelgdamas į akis.

Jos vardas Karolė. Mergaitės tamsiomis akimis ir kasomis. Dabar ji šypsos penkiems vaikams ir šauniam vyrui, kurį ji myli. Karolė.

Dūsauja už lango vėjas. Man tvanku klėtėlėj. Turu išeiti.

Seno Amerikos stiliaus troba, išmargintomis lietuviškais raštais durimis ir langinėmis, nuskendusi tamsioj. Tik rūšio langai rausvi šviesomis. Ir viršuje tėvų miegamasis, tai blykstelėjo elektra. Tai tėvas, tikriausiai, ruošiasi poilsiui.

(Bus daugiau)

Jau ir Patersone paminėtas Maironis...

Patersono Lietuvių Bendruomenė, pereinamais metais pasireiškusi nemaža veikla, nemano atsilikti ir šiais metais. Pirmutinis poatostoginis pasirodymas paskirtas paminėti 100 metų sukaktį nuo didžiojo Lietuvos laisvės pranašo, Lietuvos poeto Maironio gimimo.

Toks minėjimas Patersono įvyko spalio 13 d. Tai buvo ne paprastas minėjimas, bet tikra meno šventė, nes į Patersoną atvyko muzikas Aleksas Mrozinskas su savo vyrų oktetu.

Minėjimą pradėjo Patersono Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Antanas

Rugys. Po to buvo parodyti "Darbininko" paruošti Maironio gyvenimo vaizdai su atitinkamais paaiškinimais ir Maironio eilėraščių deklamacijomis. Tai buvo puiki ir vaizdi paskaita žiūrovams palikusi neužmirštą įspūdį.

Scenoje pasirodžius pia-

nistui Al. Mrozinskui ir jo vadovaujamam New Yorko vyrų oktetui, publika jiems sukėlė tokias ovacijas, kad sunku buvo nuraminti. Mat, šis oktetas Patersone koncertavo sausio mėn. ir jų dainavimas visiems nepaprastai patiko, tai Bendruomenės Valdyba vėl ryžosi juos kvieisti ir šiam Maironio minėjimui.

New Yorko vyrų oktetas, kaip ir sausio mėn., taip ir dabar, jau pačia pirmąja savo daina visus užbūrė. Buvo dainuojamos Račiūno, Šimučio, Petrausko, Mrozinsko ir Paulionio dainos. Be lietuvių kompozitorių pajvairinimui sudainuota Mozart, Chopin, Veit ir kt. Visos dainos atliktos puikiai, be priekaištų. Eiliniam koncerto klausytojui buvo nepaprastai gražu. Meno kritikas gal ir surastų kokių priekaištų... Visas dainas pianu palydėjo pats oktetas vadovas A. Mrozinskas. Kitos vietovės galėtų pasekti Patersono pavyzdžiu ir tą puikų oktetą pasikviesti.

New Yorko vyrų oktetą dainuoja: Alfonsas Ilgutis, Vytautas Daugirdas, Romas Kezys, Juozas Nakutavičius, Kęstutis Simanavi-

čius, Vytautas Alksnins, Leonardas Ralys ir Vytautas Aukštikalnis.

Be oktetų programą papildė pats A. Mrozinskas pasikambindamas pianinu Čiurlionio Prelidą ir Nokturną ir Schuberto — Impromptu. Ir jam didžiulės ovacijos...

Akordionistas Vytautas Daugirdas taip pat puikiai pasirodė. Publika ir jam negailėjo katučių.

Nepaprastai gražiai solo padainavo L. Ralys "Kampelis mano mielas", A. Mrozinsko. Solistas savo dainą turėjo pakartoti.

Apskritai, minėjimas pavyko puikiai. Oktetas daugybę dainų turėjo kartoti ir dar keletą padainuoti virš programos. Patersoniečiai labai dėkingi L. Bendruomenės valdybai ir jos pirmininkui Antanui Rugiui už taip puikiai surengtą Maironio minėjimą.

Po programos buvo šokiai ir veikė bufetas. Prie bufeto ir vaišių daugiausia pasidarbavo G. ir V. Slepakovai ir jų žentas Galiūnas, kuris dar neseniai į šį kraštą atvyko iš Kolumbijos.

Ona Upytė

AKIMIRKOS

Bronys Raila

Iš viršaus ir apačios

Yra vienas, šalia kelių kitų panašių, dar niekur nespausdintas Kazimiero Binkio triposmis eilėraštis, sukurtas lietuvių liaudies dainų motyvais. Prasideda žodžiais:

Tėvas su motina savo

Išvažiavo pagraban...

Tą dainą laimingaisiais Keturių Vėjų laikais nekartą užtraukdavom, kai užeidavo linksmas ūpas, ypač jau paryčiais. Kazimieras ją mėgo ir pats užvesdavo. Tai labai ritminga ir itin sodrių, nenuvalkiotų rimų dainelė, bet visiškai dekameroniško turinio. Todėl jos toliau negaliu cituoti. Jei mes būtume prancūzai ar italai, galėčiau ir cituoti ir spausdinti. Tačiau lietuviai, kaip žinoma, yra drovi, kilni, rimta, iškilminga ir hipokritiškai šventuoliška tauta. Mes taip negalime, kaip anie.

Toje dainoje yra išrutioliota viena pagrindinė idėja, kurią poetas nusakė žodžiais: "iš viršaus ir apačios". Tai reiškia tam tikrų daiktų ir dalykų nuodugnų iščiupinėjimą ne tik iš visų šonų, bet dar iš viršaus ir apačios. Ir jei čia prisiminiau tą puikią dainą, tai tik dėl jos išryškinto metodo, naudingo ir mūsų šių dienų reikalams iščiupinėti.

Kai dabar mūsų bendruomenės seneliai, kultūros tėvai ir kūrybinių gairių nustatymo motinos ruošiasi netrukus išvažiuoti į Chicagą pagraban, atspiraus, į kultūros kongresą, tai mums kai kuriems tas svarbus žygis parūpo. Ir gal be reikalo Stasys Santvaras, Stasys Barzdukas ir kiti išklojo skubų nepasitenkinimą. Mat, mes turbūt jau kiek subrendom ir patys norim pasvarstyti, net pačiupinėti, ką tėvai daro ir darys. Mums jau nebeužtenka ir neužteks jų vien tik pasakymo ir jų nediskutuotinių rezoliucijų.

Kultūros reikalai gali būti svarstomi ne tik iš viršaus. Jei juos kas ima čiupinėti ir iš pačios, tai rodo tik platesnį mūsų visuomenės komponentų išbrendimą. Iš viso dera nepamiršti, kad į aukštą kalno viršūnę geriausia pradėti kopti iš apačios. Tiesa, šiais laikais ten galima užsikristi lėktuvu ar malūnsparniu, jei yra vietos nusileisti ir paskui įmanoma grįžti atgal.

Bet saugiausias ir įdomiausias būdas tebėra konservatyvus — kopti pėsčiomis, iš apačios.

* * *

Anąkart užsiminėm, kas atsitiko, kai Amerikos Lietuvių Bendruomenė savo žygį į aukštąją politiką pradėjo tiesiai nuo kalno viršūnės — iš Washingtono, per patį Amerikos prezidentą. Varžovai viską tuoj sumalė į niekus. Nenorėdamas didinti išsiviešimo skaudulių, nesakau, kad iš visų tų burbulų liko tik nulis (asmeniškai manau, kad liko šis tas blogiau, negu nulis)...

O dabar — ir vėl tiesiai į dausus, nors į kitą pusę, į kultūrą. Kongresas! Visų Amerikos ir Kanados lietuvių! Kultūrinė politika! Tos politikos gairių nustatymas! Net būsią nurodymai, "kas ir kaip vykdyti sudėtingą kultūrinės veiklos planą"!

Bendruomenė turi nuopelnų, turi atliktų didžiųjų naudingų darbų, kurių niekas kitas nepadarė ir nesiruošia daryti, išskyrus retus privatus sambūrius ir pavienius idealistus bei mecenatus. Tai įvairios lietuviškos mokyklos mūsų vaikams ir jaunuomenei, nors daugiausia vis tik "šeštadieninės". Bet tai, tegu čia dar ne kultūra, o tik pirmoji priemonių pakopa, yra daug ir tai labai svarbu. Toliau — iniciatyva lietuviškiems vadovėliams paruošti ir išleisti. Vienas kitas literatūrinis konkursas. Parama vienam kitam vertingam lietuvių mokslo veikalui pasirodyti. Gal ir dar šis tas, ką mūsų Bendruomenės pirmojo dešimtmečio istorija privalės labai šiltai įvertinti.

Bet bėda prasideda su "didžiąja kultūros politika". Ji painesnė ir sunkesnė už visą didžiąją "tremties" ir laisvinimo politiką. Šiojo bent tikslai aiškūs ir maždaug bendri; skirtumai tebėra daugiau dėl metodų ir priemonių nuodėgulių.

O kultūra — tai visai kitos idėjos, žymiai subtilesnės, švelnesnės, dažnai pasaulėžiūrinės, mimozinės, ir tai vis "gilūs vidiškai užsiangažavimai", kaip pasakytų mūsų mokslingi santariečiai ir Juozas Girnius. Kovos čia eina ne vien dėl turinio, bet dar arčiau dėl jo formų. Dailininkas realistas ir dailininkas abstraktistas yra didesni priešai tarpusavyje ir kaujasi dar aštriau, negu dvi mūsų delegacijos frakcijos aname "žygyje" į

Washingtoną. Naujienų Grigaitis galėjo rasti kompromisą su Draugo Šimučiu, bet niekad šie. Tas pats su žurnalistais, rašytojais, mezo-soprana, jau nekalbant apie aktorius ir režisorius.

Oi, gerai žinau tuos sunkumus ir būčiau paskutinis, kuris už tai mesčiau akmenį į Barzduką ar mūsų Bendruomenę. Tokius elementus suderinti, suburti, sudisciplinuoti arba, kaip mes pamėgom sakyti, "gerai susiorganizuoti", yra uždaviniai, kuriems reikia beribio takto, tolerancijos, išminties, jautrumo, skonio ir daugiau negu mulo kantrybės.

Bet čia yra apačia, nuo kurios teįmanoma pradėti, idant Bendruomenės šaukiamas kultūros kongresas būtų visų mūsų "kultūros darbuotojų" sąskrydis ir autentiškas balsas. Nežinau, Bendruomenė gal ir darė pastangų šiuos visus elementus "priglausti" po savo sparnu. Jie palaidi, chaotiški, kartais net savo popierinių profesinių organizacijų nepajėgiantieji išlaikyti. Bet jie ir pirmiausiai jie yra būtini ir esminiai mūsų kultūrinio gyvenimo ir kūrybos varikliai.

Vienu ar kitu būdu reikėjo ir vis reikės surasti su jais glaudesnę bendravimą, kantai stiprinti jų korporacijų išaugimą, mokėti išlaikyti ir pakęsti poliarizuotą įvairybę, atsižvelgti į jų balsus, pirmiau juos gerai iširti, nekurti žalingų "vilkinių" klaidų.

Ir ne "susipratimo stoka griauia kultūrinės pastangos", kaip sako S. Barzdukas savo garsiojo "burbulų ir kritikų" straipsnio paastraištyje. Jei stinga susipratimo, tai dar nieko gero nėra ir tuo labiau tada nėra ko griauti. Bet supratimo stoka tai iš viso nieko neleidžia įmanomai statyti ir pati sugriauia net geriausias pastangas.

* * *

Atspiraus, bet juk yra komiška dabartinėmis sąlygomis mūsų kultūrinį veiksmų sąrangoje šiandien kalbėti, kad "Antrasis Kultūros kongresas mėgins nustatyti aiškias mūsų kultūrinės veiklos gaires ir jos vykdyti būdus išsiam penkmečiui, nurodyti, kas ir kaip vykdyti tą sudėtingą kultūrinės veiklos planą".

Tuos žodžius ne be šypsenos jau trečią kartą cituoju iš Draugo kultūrinio priedo straipsnio "Kultūros kongreso belaukiant", pasirašytus inicialais P. G., už kurių bene slypi paties kongreso ruošos komiteto pirmininko plunksna.

Nustatyti, nurodyti! Taip iš viršaus nieko nebus, ir taip kultūrinės "veiklos" plonybė nieko gero nepasidaro. Nei Bendruomenė, nei jos kultūros kongresui ruošti paskirtas komitetas tokių plačių teisių dar nėra įgiję. Ši dvasia būtų diktatūrinė ir gal totalitinė, kuri, kaip žinom, niekur nėra labai tarpi laisvos kultūros kūrybai. Ir be to, mes čia gyvename aplinkoje ir atmosferoje, kuri yra... liberalinė, nors šis žodis kai kam ir skambėtų keiksmazodžiu.

Tad prašau: kopti į kalną geriau pradėkim ne iš viršaus, bet iš apačios. Jei to šiemet dar negalim, atidėkim tą kongresą metam ar dviem, kol susirasim daugiau grumstos žemės po kojom, kaip yra jau užsiminę savo paskutiniame suvažiavime Tabor Farmoje santariečiai.

Kultūros kongresas su tokiais plačiais ir kone "oficialiais" uždaviniais turėtų būti ne šiaip pavienių sendraugių ir jaunaliuvių pasižmonėjimas, bet autentiškas ir jokio komiteto necenzūruotas mūsų kultūros ir dvasinės kūrybos "masių" balsas, įvairiaspalvis pasisakymas, sudėtingas ir laisvas užsiangažavimas.

Tai yra svarbiausias mano priekaištas šiam kultūros kongresui, ir dėl to buvau priverstas atsisakyti pakvietimo skaityti paskaitą apie "gaires", nes komiteto pirmininko man duotam nurodyme per daug buvo ryški toji pati dvasia: nustatyti, nurodyti, susiderinti, prisiderinti. Kam, prie ko, kodėl, kokia teise?

Ir p. Barzdukas, užuot postringavęs apie mano "ultimatumus", greičiau tegu būna dekingas Apveizdai, kad ji taip laiku įkvėpė komiteto pirmininką P. Gaučį, jog man pasidarė neįmanoma kongrese pasireikšti.

Aš būčiau kalbėjęs apie revoliuciją ir apie tai, kas skubiai reikia griauti, ardyti pasibaisėtiną ir slogią vienybę, kad reikia mūsų naujo pagrindinio valdžiai užimti ir pradėti statyti kultūros namus. O iš to būtų buvę tik nauji nemalonumai...

VISAS TURTAS LIETUVIŠKAM

JAUNIMUI Jono Krukonio pagerbimas

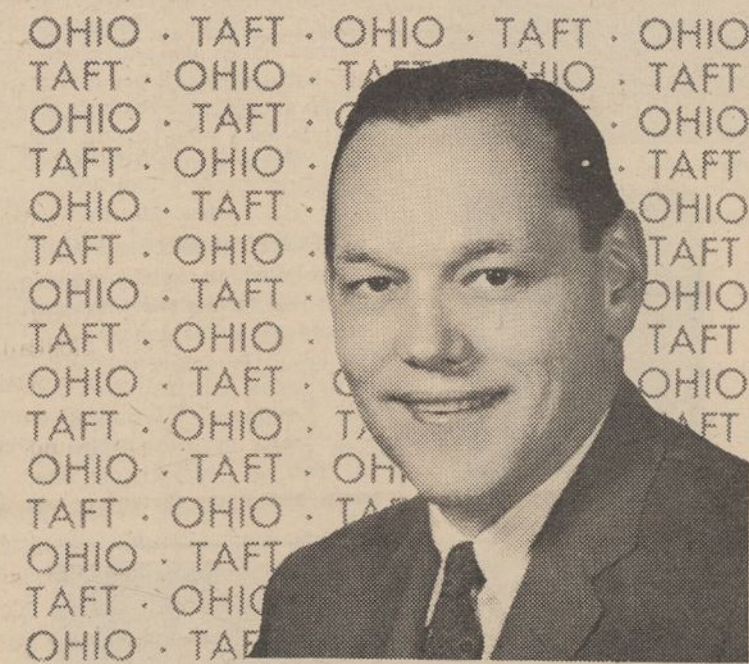
Paterson, N. J.

Jono Krukonio pavardė jau daug kartų buvo minima šio laikraščio puslapiuose. Jis nėra didelių mokslų baigęs žmogus. Jis yra labai tylus ir kuklus senesnės kartos Amerikos lietuvis. Tik nepaprastu savo darbštumu ir sumanumu jis yra pasidaręs vienas iš labiausiai pasiturinčių Patersono lietuvių. Bet savo turto jis neieškoja niekam. Mat, prieš kelis metus teko skaičiuoti vienam lietuviškam laikrašty, kad vienas Chicagos lietuvis užsisakė ant savo kapo paminklą už 40.000 dolerių! Kam visa tai? Juk kapinės laikomos tik 100 metų. Po to visi paminklai — ir gražiausi ir brangiausi — verčiami į duobes. Jonas Krukonis stato kitokius paminklus. Jis savo sunkiai sutaupytus pinigų aukoja gražiausiems ir geriausiems dalykams.

Jis vietos viešajai bibliotekai nupirko lietuviškų ir angliskų (apie Lietuvą) knygų, jie parėmė naujosios šv. Kazimiero bažnyčios statybą, jis duosniai paaugojo Lietuvių Piliiečių Klubu naujai salei ir t.t. Jis kasmet vasario 16 d. proga taip pat paaugoja nemažas sumas.

Bet paminklas, kurį jis žada sau po mirties pasistatyti viename lietuviškam laikrašty, kad vienas Chicagos lietuvis užsisakė ant savo kapo paminklą už 40.000 dolerių! Kam visa tai? Juk kapinės laikomos tik 100 metų. Po to visi paminklai — ir gražiausi ir brangiausi — verčiami į duobes. Jonas Krukonis stato kitokius paminklus. Jis savo sunkiai sutaupytus pinigų aukoja gražiausiems ir geriausiems dalykams.

Patersono Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių Pili-



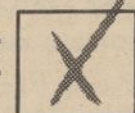
ISRINKIT BOB TAFT

AUGANČIOS VALSTIJOS VALSTYBININKĄ

Šiais metais jūs gaunate papildomą Kongresui balsą. Padarykite, kad jis liktų svarus.

Balsuokite už pažangą • Balsuokite už respublikonus

VOTE



Robert Taft, Jr.

FOR UNITED STATES CONGRESSMAN-AT-LARGE

Iss'd by Taft for Cong. Comm., 632 Dixie Term. Bldg., Cin. 2, O.
Robert F. Groneman, Chr., 975 Delight Dr., Cin. 38, O.

Re-elect Di Salle Governor



X Michael V. Di Salle

Prezidentas Kennedy sako:

Ohio valstija, vadovaujama gubernatoriaus Di Salle, keturių metų bėgyje padarė didelę pažangą. Tuo pat metu jis vadovauja sąžiningai ir nepaperkama administracijai. Ohio žengia pirmyn ekonomiškai. Ohio pakilo iš penktos į antrą vietą pramonės srityje. Ji pasistumdavo pirmyn švietimo, socialinės apsaugos srityse, o specialus mano dėmesys yra nukreiptas į Di Salle pastangas pagelbėti protiniai sergantiems ir atsilikusiems vaikams. Visa tai Di Salle atlieka Ohio valstijos naudai.

Senatorius Frank Lausche sako:

Jis buvo narsus įžengdamas į kovą, kurioje jis numatė visuomenės reikalą pirmoje eilėje, neatsižvelgiant į tai, kad toje kovoje jis gal nukentėjo. As todėl noriu pagerbti jį už jo atsparumą siekiant užsibrėžtų tikslų Ohio valstijos gyventojų gerovei.

Citizens Committee to Re-elect Governor M. DiSalle.
E. A. Stowell, Direc.
Blacklick, Ohio

čių Klubas visa tai labai vertina ir š. m. lapkričio mėn. 3 d., 7 val. vak. Lietuvių Piliiečių Klubu naujoje salėje, 62 Lafayette St., Paterson, N. J. rengia jam pagerbimo vakarienę. Į tą vakarienę turėtų atsilankyti kuo daugiausia lietuvių ne tik iš Patersono, bet ir iš visų apylinkės miestų, net iš New Yorko. Salė turėtų būti pilnutėlė. Ypač kviečiamas jaunimas, kuriam ir įėjimas į vakarienę tik pusė kainos. Pagerbimas bus pajvairintas menine dailimi, kurią išpildys solistė Irena Stankūnaitė, kurią patersoniečiai pažįsta ir visuomet labai šiltai sutinka. Apie ją neseniai daug rašė lietuviški ir net amerikoniški laikraščiai, kai ji baigė garsiąją New Yorko muzikos konservatoriją. Po programos bus šokiai grojant geram orkestrui.

Visais vakarienis reikais iki lapkričio 1 d. kreiptis į Antaną Rugį, 112 Lawrence Pl., Paterson, N. J. Tel. MU 4-2091 ir į Antaną Gudonį, 2-25 — 33rd Street, Fair Lawn, N. J. Tel. SW 7-5299. Barb. Paež.

PINIGAI I USSR PILNAI GARANTUOTA PRASYK PLATESNIU INFORMACIJU GRAMERCY SHIPPING Co., Inc. 744 BROAD STREET NEWARK, NEW JERSEY Laisniuota ir pilnai bandyta Tel. MU 9-0598

Lietuviais esame mes gimę —

Lietuviais norim — ir privalom — pasireikšti. Ir tam progų dideliame Clevelande pasitaiko. Tačiau tam viskam turim turėti atitinkamų vadovaujančių asmenų. Jaunimą tinkamai paruošti pasireikšti LIETUVIAIS reikalauja pasišventėlių darbo ir pasiukojimo.

Štai, rugsėjo pabaigoje mums pasitaikė visa virtinė progų — ir lietuviai pirmenybės laimėjo prieš kitas daug didesnes tautas. Lietuviams lietuviais laimėti tokiose tarptautinėse varžytinėse reikdavo vykti į sveitimus kraštus. Clevelande varžytinėse prieš lenkus, čekus, vengrus, vokiečius, airius ir kitus laimim vietoje.

Dirvoje jau buvo pranešta apie dviejų lietuvių laimėjimą kelių dienų pratarpyje. Veikli Ona Jokubaitienė iš keliolikos tautų kandidatų tarpo išrinkta žymiausia ateivė darbuotoja savo tautai ir šiam naujam kraštui, tapus Amerikos piliete pastarųjų penkių metų bėgyje.

Jai buvo suteikta progos tinkamai atstovauti mūsų tautą, ji buvo kaip lietuvių pagerbta tautinių grupių parodos metu didžiuliam Statler viešbutyje paskutinį vakarą, rugsėjo 29. Tą parodą rengė ir žymiausia pilietė rinko Clevelando visuomeniška organizacija Tautybės Aptarnavimo Centras. Ją kvietė ir kaip lietuvių pristatė amerikiečių moterų organizacijos ne tik Clevelande, bet ir kituose Ohio miestuose. Ji buvo formaliai pagerbta kaip lietuvių Clevelando miesto, Ohio gubernatoriaus ir senato kandidatų banketuose. Kur galėjo, ji dėvėjo tautiškus rūbus. O jos vietoje gi galėjo būti kitos kokios tautos ponitė...

Antroji iš 30 tautybių, Clevelando Kultūrinių Darželių Sąjungos "Miss Cultural Gardens" pirmą šimtmetį įvestą titulą, pagarbą ir dovaną laimėjo Ingrida Stasaitė, Vysk. Valančiaus liutuanistinės mokyklos tautinių šokių mokytoja. Ją apvainikavo kultūrinio darželių metinėje iškilmėje rugsėjo 23, ir didieji dienraščiai talpino jos nuotraukas — puikiuose tautiškuose rūbuose. Darželių programoje šoko Čiurlionio ansamblio — V. Žilionytės ir A. Šembergo vadovaujami šokėjai.

Ir Stasaitės ir Jokubaitienės išrinkimas nepriklausė nuo mūsų: rinkėjai buvo didžiųjų dienraščių redaktoriai, visuomenės veikėjai ir teismo teisėjai — visi amerikiečiai, kandidatams visai nepažįstami asmenys.

Paroda davė ir pelno

Lietuvių skyrius tautinių grupių parodoje Statler viešbutyje rugsėjo 27, 28, 29 d.d. buvo pakankamai puošnus, ypač paskutinį vakarą kai gavom daugiau vietos. Parodoje buvo išsta-

tyti medžio raiziniai rankdarbiai, audimo, ir gintaro papuošalai. Visas tris dienas lietuvių jaunimo grupės prisidėjo programų išpildyme: pašoko tautinius šokius, O. Mikulskienė su savo jaunų kanklininkių grupę supažindino kitataučius su originalia kanklių muzika.

Lietuvių skyrių parodoje pirmą vakarą globojo Bendruomenės I Apylinkė, antrą — II Apylinkė, trečią vakarą — DLK Birutės Draugija, bet visam tam darbui buvo sudarytas bendras komitetas. Pardavinėjant maisto gaminius savo skyriuje, per tris vakarus padaryta per \$250 pelno, kuris ejo Vysk. Valančiaus liutuanistinei mokyklai, Sv. Kazimiero liutuanistinei mokyklai ir birutiečių šelpiamies invalidams. Abiejų tų mokyklų šokėjai prisidėjo prie programų išpildymo. Milda ir Rūta Jokubaitytės atliko savo gražius šokius.

Sąryšyje su ta paroda, ir su Naujų Piliečių pagerbimu, lietuviai šokėjai, visas Čiurlionio ansamblis ir kanklininkės keliais atvejais turėjo progos pasirodyti televizijoje.

Ši gausi lietuviams reklama nėra tai pirmas įvykis. Tinkamai paruošti pasišventėlių vadų, Mikulskio ir kitų, Čiurlionio ansamblio jaunimas, šokėjai ir kanklininkės jau kelinti metai laiks nuo laiko matomi televizijos programose.

Dar kiti laimėjimai

Galim eiti toliau — prisiminti mūsų dainininkės Aldonos Stempužienės didelį laimėjimą tarptautiniame dainų festivalyje irgi čia pat Clevelande 1956 metais. Po to ji kaip žvaigždė paki-

lo Amerikos padangėje, šviečianti mums visiems lietuviams.

Dar kiti laimėjimai — politinėje, ne meninėje, srityje: Lietuvio Katalino išrinkimas miesto tarybos nariu pereinamais metais.

O štai tomis pat dienomis kai laimėjo Jokubaitienė ir Stasaitė, policijos leitenantas Sam Skerotes (Skirutis) paskirtas didžiojo Clevelando susisiekimo komisijonierium. Jis laimėjo tą paskyrimą prieš kelis kitų tautybių ir pačių amerikiečių taip pat aukštus policijos pareigūnus. Jo paskyrimas galutinis.

Jau kelinti metai Clevelando policijos vado (Chief of Police) pareigas eina policijos inspektorius Albertas Wallace (Varakojis), dėl seno policijos vado Frank J. Story nesveikatos. Jo vieta yra didelėse varžytinėse keleto politikuojančių policijos inspektorių, ir sakoma, kad Story atsisaiko rezignuoti, nes tik taip palaiko Albertą Wallace savo pavaduotoju. Nežinia kas liks miesto meru šio lapkričio 6 rinkimuose ir koks bus jo pasirinkimas, bet buvęs meras Celebrezze norėjo sergantį Story išstumti, kad galėtų paskirti policijos vadu savo žmogų.

Šie reiškiniai mums sako, kad svarbu dalyvauti politikoje, rinkimuose lietuviams prielankių žmonių ir savo tautiečių.

Svarbu visais atvejais remti Čiurlionio ansamblį, stoti į jį, remti liutuanistinės mokyklos — nes tik per juos mes kaip lietuviai stovėsime priešakinėje eilėje varžytinėse su kitomis tautomis.

K. S. Karpus

1951.7.31 fortas buvo evakuotas ir padarytas galas portugalų okupacijai Ouidahe, trukusiai nuo 1680 iki 1961 m.



Cabindos sritis ir miestas, kelių šimtų kvadratinų mylių plotas Atlanto pakraštyje, įsikęs į naujai susikūrusią respubliką, buv. prancūzų koloniją Dahomey, portugalų buvo valdomas nuo 1680 m. ir administraciniai priklausė Angolai. Nuo Angolos Cabindos sritį skiria Congo upė ir siauras buv. Belgų Congo koridorius. Cabinda turi gerą uostą ir anksčiau garsėjo, kaip vergų prekybos punktas. Mieste gyvena apie 12,000 žmonių.

KANADA pradėjo leisti naują paprastųjų pašto ženklų seriją su karalienės Elzbietos II atvaizdu. Seriją pakeis iki šiol apyvartoję buvusius 6 mažo formato pašto ženklus. Be karalienės atvaizdo, ženkluose bus koks nors simbolis, vaizduojas Kanados tiklį.



Spalio 3 d. išėjo pirmasis šios serijos 5 centų ženklas, Kampenkviečio varpa, vaizduojanti Kanados žemės tiklį. Ženklas tamsiu mėlynos spalvos.

ŠVEDIJA išleido 4 pašto ženklų seriją su paties piešinio, kuria pagerbiami 4 patys pirmieji Nobelio premijos laureatai, laimėję premiją 1901 m.:



Wilhelm Conrad Roentgen (1845-1923), vokiečių mokslininkas, suradęs labai svarbius, medicinoje nepamainomus Rentgeno spindulius (angliškai X-Ray) — fizikos premiją.

Renė Francois Armand Sully-Prudhomme (1839-1907), prancūzų poetas ir kritikas — literatūros premiją.

Emil Adolph von Behring (1853-1917), vokiečių mokslininkas, tyrinėjęs žmogaus atsparumą užkrečiamoms ligoms ir suradęs įvairius skiepus ir serumus — medicinos premiją.

Jacobus Hendricus Van't Hoff (1852-1911), olandų chemikas, pasižymėjęs stereochemijoje ir termodinamikoje — chemijos premiją.



PHILADELPHIA

Prisimins J. Bakucką

Spalio 21 d. suėjo metai kai mirė savanoris kūrėjas, LTS Philadelphijos skyr. pirm., visuomenininkas, bolševikų kalintas Juozas Bakuckas. Už jo vėlę spalio 27 d., šeštadienį, 8:30 val. Sv. Andriejaus liet. parap. bažnyčioje bus gedulingos šv. mišios, ir šv. Petro kapinėse Riverside, N. J. šventinimas paminklo. Kviečiami giminės, pažįstami bei draugai.

Po to visi kviečiami atsilankyti priešpiečių — 436 Arch St., Cambridge, N. J. (jj)

Balsuok UŽ

Geresnes mokyklas

SAVO KAIMINYSTĖJE IR

Už geresnį mokslą

SAVO vaikams

Balsuok UŽ mokyklų reikalus

17 ir 18 lapkričio 6 d.
Clevelando rinkimuose

Citizens Committee For Better Schools
Curtis Lee Smith, Chairman
690 Union Commerce Building



A "STOP" Sign TO NEW CAR BUYERS

Stop and consider how much you can save by Financing your car at our Rate of \$5 per \$100 per year. Let us prove that we can save you money!

Visit any of our convenient 71 offices or
PHONE Cherry 1-0875

HOTEL NIDA CORP.



SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
P.Rospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malona visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigus ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranai ir barai. Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kuria SSSR dalį. Licensed by Vneshepositorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue FO 3-8569
• BUFALLO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
• BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street TO 1-1068
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road WA 5-2737
• DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
• HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
• HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue CH 6-4724
• IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
* YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 3-0440

• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. ... AN 1-2994
• LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
• NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• NEW YORK 11, N.Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
• NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
• PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street MU 4-4619
• PASSAIC, N.J. — 176 Market Street GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
• VINELAND, N.J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.
Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

NOW 4 Neighborhood Offices...

Main Office:
813 EAST 185th STREET
St. Clair Office:
6235 ST. CLAIR AVENUE
Euclid Office:
25000 EUCLID AVENUE
Lake Shore Office:
26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS



24 valandų patarnavimas Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštai purkštuvais — taisomos karošerijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS 35571 Vine Street
savininkas Eastlake, Ohio

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Pianistas Andrius Kuprevičius lapkričio 11 d. duos piano koncertą-reitalį Fenn College meno ir mokslo pasikaitų ir koncertų serijoje. Koncertas įvyks 8:15 val. vak. Panel Hall patalpose. Įėjimas į koncertą laisvas.

• Clevelando orkestro koncertai Severance Hall, savo 45-ojo sezono tasoje, lapkričio 11 d., 4 val. p. p. duos koncertą, vadovaujant svečiui dirigentui Ralph Hunter. Koncerte — "muzika chorui ir orkestrui", renesanso ir baroko amžiaus kompozitorių kūryba: Giovanni Gabrieli, Orazio Benevoli ir kt.

• Berniukų choras Kristaus Karaliaus šventę minint, šį sekmadienį, spalio 28 d., Naujosios parapijos bažnyčioje LRK Moterų S-gos 36 kuopos pastangomis, pirmą kartą girdėsime giedant berniukų chorą per 10 val. pamaldas. Chorą veda vargonininkė R. Brazaitytė.

• Korp! Neo - Lithuania Clevelande metinė sueiga įvyks spalio mėn. 28 d. (sekmadienį), 12 val. apatinėje Lietuvių Klubu salėje.

Visų korporantų dalyvavimas būtinas. Dalyvaujama su spalvomis.

• Žurnalistas Alfonsas Vytautas Brazulis ir žmona dainininkė Nora, spalio 20 d. atšventė savo vedybinių gyvenimo 30 metų sukaktį. Jūs aplankė, ir jaučių vaišių metu pasakė gražių linkėjimų, didelis būrys jų artimų draugų.

• Išnuomojamas 4 kambarių butas Kosciozsko Av. Skambinti UL 1-0934. (122, 123, 124)

Nekilnojamam turtui pardavėjas — vyras ar moteris. Uždirbsite daug pinigų dirbdami pas mus. Besiplečiantis lietuvių rajonas. Puikiai įrengta įstaiga. Teiraukitės pas

George Knaus
IV 1-9300
(120-126)



Du žymiausi JAV naujieji piliečiai, kurie Clevelande buvo išrinkti šiais metais, kaip pasižymėję darbuotojai savo tautai ir Amerikai, buvo specialiose išskilmėse apdovanoti atitinkamais pažymėjimais. Nuotraukoje lietuvi Ona Jokubaitienė ir čekų redaktorius Vaclav Hyvnar su gautais pažymėjimais. Antroje eilėje stovi Clevelando burmistras Ralph S. Locher su poniu.

• Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus narių susirinkimas įvyko Dirvos patalpose pereiną sekmadienį. Buvo pasiinformuota apie rugsėjo 29-30 dd. Clevelande įvykusio ALTS S-gos centro valdybos Tarybos ir skyrių atstovų suvažiavimo nutarimus ir pasitarimus organizacijos ir bendrai visuomeniniais klausimais.

To suvažiavimo sekretorius, skyriaus sekretorius Jonas Rastenis, turėdamas suvažiavimo protokolą, patiekė davinius apie konferencijos eigą.

Skyrius nutarė rengti gruodžio 17-tos paminėjimą, kaip būdavo seniau daroma, ir toje pačioje vietoje, Karpių namuose. Apie tai bus pranešta plačiau

vėliau.

Nutarta rūpintis 1964 metais Clevelande a. a. Prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties ir 90 metų amžiaus sukakčių paminėjimo rengimu.

Kadangi prezidentui Smetonai mirus buvo padaryta gipsinė jo veido forma, skyrius pasiima nuliūdinti veido pavidalą iš žalvario. Kiti ALTS skyriai ir organizacijos bei paskiri asmenys, kurie norės įsigyti a. a. Prezidento Smetonos žalvarinį atvaizdą patirs kiek tas dalykas kaštuos, ir galės užsisakyti per Clevelando skyriaus pirmininką, K. S. Karpius, 345 E. 222nd Street, Euclid 23, Ohio.

Pagal ALTS centro valdybos pasiūlymą konferencijai, kad skyriuose būtų apsvaistytas sąjungos įstatų pakeitimai, teisininkams Julijui Smetonai ir F. Mackui pavesta padaryti pakeitimų rekomendacijas metiniam skyriaus susirinkimui priimti ir persiųsti seimui 1963 metais.

Skyriaus nariai prašomi sumokėti \$2 nario mokesčio išdėdinkui V. Blinstrubui ar kitiems valdybos nariams.

Į skyrių įstojo penki nauji nariai. (kk)

KAS DIRVOS NESKAITO DAUG NUSTOJA!

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

Birutietės tautų parodoje Clevelande

Rugsėjo 27-29 dienomis Clevelande įvyko tautų pasirodymas, Statler viešbučio patalpose.

Dalyvavo ir lietuviai. Susidarė komitetas iš birutietėjų ir dviejų LB apylinkių. Darbas buvo pasidalintas sekančiai: trys vienetai ir trys dienos, taigi ketvirtadienį viena LB apylinkė, penktadienį kita, o šeštadienį birutietės. Vyriausis tautų rengimo komitetas kvietė visas tautas pasirodyti, ką kiekviena turi savitaus ir kiek prisideda Amerikai įnešdami savų kultūrų. Žinoma, kaip ir visi parengimai, taip ir šis turėjo ir trūkumų, svarbiausia vietos stoka. Tautų buvo 43, o vietos labai mažai, todėl birutietėjų užplanuota paroda reikėjo labai mažinti.

Buvo įdomu matyti daugybės tautų vėliavų mišką, tautinių rūbų margumą, audinių, mezginių, keramikos, drožinių ir kitokių visokių išdirbinių. O kulinarijos — kepsnių stalai nukloti, žvilgtėk į kairę, kurios tai tautos moterys verda ypatingu būdu kavą, o į kitą pusę — juoda arbata, o pyragaičių įvairiausių formų, rūšių ir skanumų.

Rimčiausi ir gražiausi iš visos parodos, kad ir prekybos stalai, buvo lietuvių — birutietėjų. Kad ir nedidelė paroda, bet buvo su siela ir skoniu; kultūringai ir dailiai išdėstyti daiktai, o be to įvairius ir didelės vertės — Lietuvos aukšas — gintaras dominavo gražiai ir meniškai susagstytas pakeltoje lentoje virs kitų eksponatų, o juostų, takelių, staltiesių audinių — mišrus spalvų derinys traukė kiekvieno praieivio akį. Nagi kopytelių, motinėlių, kryžių meniškais raiškiais medžio drožinių kultas — viskas tilpo miniatiūrinėje parodoje.

Ant sienos kabėjo didžiulis paveikslas — lietuvių po kryžiumi.

Sekantis stalas suvenirų. Čia viskas pagaminta mūsų pačių birutietėjų ir mažų skautukų. Miškas vėliavukų su meniškais pastovėliais, čia ir keramika dar karšta, ten medžio daiktose įdegti lietuviški ornamentai. Štai vėl rankdarbiai — albumai su išsivėnčiomis tautiškomis juostomis ir vis tai kruopščiai birutietėjų darbas.

Tretysis stalas kepsnių. Stalo centre raguotis poros pėdų aukštumo traukė visų dėmesį, nusistebėjimą ir įdomumą, kas jis toks ir kaip jis padaromas?

Kitoje didžiulėje salėje vyko naujų piliečių balius, paradas ir išrinktųjų — outstanding citizens pagerbimas. Malonu konstatuoti, kad į išrinktuosius pateko labai trumpu laiku įvairiomis progomis net dvi lietuvės — Ona Jokubaitienė ir Ingrida Stasaitė. Garbė lietuviams, pasididžiavimas moterims.

Zmogus gyvena iš gyvenimo patirties mokaisi. Štai pavyzdys: jau septyneri metai kaip birutietės atsikūrė tremtyje Clevelande. Man tenka šiuo tarpu tai organizacijai vadovauti. Gavę iš tautų Centro kvietimą dalyvauti, be mažiausių abejonių, sutikome ir pradėjome kropsčiai ruošti. Valdyba kooptavusi dar dvi nares sudarė komitetą tam uždaviniui įvykdyti. Sušauktas susirinkimas iš klausė pranešimo ko laukia ma iš mūsų, visos kaip viena subruzdė; nuoširdžiai ir atvirai pasisakė, ką kurį galinti pagaminti.

Išryškėjo birutietėjų tarpe daug talentų: viena emė-

si parodai gintaro, audinių ir drožinių organizuoti, kita uoliai pažada rinkti eksponatus, dar kita mokanti pagaminti keramikos ir medyje įdeginimo tautinių meniškų motyvų, dar kitos kitokių rankdarbių, o gausi kulinarijos sritis, jau nebeįstengiu ir išvardinti.

Čia dar ne viskas, malonu taip pat priminti, kad visos lietuvės, ir ne birutietės, suprato šito dalyvavimo reikšmę, ne parapijinę prasmę, o visos tautos

pasirodymo reikalu. Ir jos visos, į kurią tik buvo kreipiamasi, pritarė ir prisidėjo. Ir iš tikrųjų, mūsų parodėlė ir maistas buvo viso vakaro centru. Tik entuziastingos ir vieningos talkos būdu ir galima, ką nors gražaus padaryti.

Ačiū visoms lietuvišioms, jaunuolėms, ypatingai ačiū birutietėms ir birutietėjų draugams talkininkams.

D. L. K. Birutės K. Š. M. Draugijos Clevelando skyriaus pirmininkė
V. Nagevičienė.



Birutietėjų Clevelando skyriaus komitetas parodai ruošti tautų pasirodyme Clevelande rugsėjo 29 d. Sėdi iš kairės: Ir. Plechavičienė, V. Nagevičienė, Iz. Jonaitienė. Stovi: S. Garlauskienė, A. Juodvalkienė ir Pr. Blumentalienė.

The Great Brandy from the Rhine

VXOP • 80 proof



...the Great Gift for the Holidays

Connoisseurs: Send 10¢ and self-addressed envelope for handsome booklet of brandy cocktail recipes by famous European bartenders to: GERMAN DISTILLERIES LTD., NEW YORK 20, N. Y.

GERI NAMAI

3 miegamųjų, 2 aukštų, vienos šeimos su dviem garažais ir labai dideliu sklypu, švarus namas.

Labai švarus ir modernus 1 miegamas žemai ir 2 viršų, gražus sklypas, garažas.

Namas su ekstra sklypu, geram stovyje.

Dviejų šeimų 5-5, garažai. Geriausiame stovyje.

Senesnis 4 šeimų namas, plytinis, prašo tik \$23,000. Geros pajamos.

Visai naujas 6 šeimų, gražių plytų, geros statybos.

Visi minėti namai yra naujos parapijos rajone. Be to turime sklypus.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti, ar sustoti

EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis — Realtor
United Multiple Listing Service

780 E. 185 St. IV 1-6900
Res. KE 1-2190

GARDAUS MAISTO
SIUNTINIAI
VISUS KRASIUS
PILNAI GARANTUOTA
PRASYKITE SARASŲ IR
KAINORASCIŲ.

GRAMERCY
SHIPPING Co.
118 E. 28TH STREET
NEW YORK 16, N. Y.
Tel. MU 9-0598

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAI,



kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

**SUPERIOR
SAVINGS**

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

UŽSAKYKITE GELĖS TELEGRAFŲ
Gelės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

**JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES**

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

POSĖDŽIAVO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDAS

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdybos posėdyje, spalio 19 d. pranešimus padarė pirm. E. Čekienė, A. Daunys, J. Kiaunė ir L. Tamošaitis.

Iš pranešimų paaikškėjo LNF komitetų veikla įvairiose lietuvių kolonijose ir jų nuomonės, pageidavimai bei pasiūlymai tolimesnei fondo veiklai.

Isteigta dar viena LNF atstovybė St. Louis, Mo., kuriai vadovauti sutiko dr. P. Švarcas.

LNF išleista knyga Laisvės Kovų Dainos, kai kurių organizacijų rūpesčiu yra įteikiama, kaip dovana liuanistinės mokyklas baigusiems jaunuoliams.

Be daugelio svarstytų klausimų, nutarta aktyviau rūpintis lėšų tekimu anksčiau minėtam angli kalba leidiniui apie Lietuvą išleisti, tuo tarpu susilaikant nuo smulkesnių, kad ir naudingų darbų rėmimo.

• S. Girdvainis, Lietuvos ministeris prie Šv. Sosto, dalyvavo iškilmingoje Visuotino Bažnyčios Susirinkimo atidarymo ceremonijoje. Jis atstovavo Lietuvą taip pat audiencijoje, kurią popiežius Jonas XXIII suteikė atvykusioms į tą ceremoniją svetimų valstybių specialiosioms misijoms, ir kartu su jų nariais buvo priimtas valstybės sekretoriaus kardinolo A. G. Cicognani.

• Vytautas Abraitis, ALT S-gos pirm., išvyko dviem savaitėm atostogų į Miami Beach, Florida.

• Inž. J. Miklovas, prieš pusantų metų atvykęs iš Lietuvos, šiuo metu vieši New Yorke, kur jis Lietuvių Moterų Atstovybės klubo

RENKASI PLB VIRŠUNĖS

Tėviškos žiburiai skelbia PLB vadovybės posėdžius Toronte spalio 27 d. Juose taip pat dalyvaus Kultūros Tarybos nariai prof. J. Puzinas ir L. Dambriūnas. Iš JAV į posėdžius vyksta ALB Tarybos pirm. St. Barzdukas, CV nariai, kult. kongresui ruošti komiteto nariai ir eilė kitų Bendruomenės vadovybės žmonių.

Posėdžiuose numatyta svarstyti — kultūros kongreso reikalai, PLB seimo rengimas, PLB laikysena politiniame Lietuvių laisvinimo darbe ir kt. Bendruomenės reikalai. Posėdžiai būsią ne vieši.

pakviestas spalio 20 d. pasakoją apie Lietuvos žmonių gyvenimą okupuotam krašte. Klausytojų buvo susirinkę pilna Apreikimo parapijos salė. Po pranešimo buvo klausimai ir vėliau vaišės.

J. Miklovas, lydimas dr. Vaclovo Paprocko, aplankė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą proc. J. Kaminską-Kairį.

• "Atžalynas" Chicagoje ruošiasi B. Pūkelevičiūtės "Aukso žąsies" pastatymui. Ši komiška trijų veiksmų pasaka yra laimėjusi Amerikos Lietuvių Bendruomenės skelbto dramos konkurso pirmąją premiją ir yra pirmoje vietoje skiriama suaugusiems, ne vien vaikams. Neabejojama tačiau, kad ir vaikai ją seks ir žiūrės su malonumu. Tai — višos šeimos spektaklis.

Režisuoja pati autorė Birutė Pūkelevičiūtė anksčiau dirbusi Montrealyje ir mūsų visuomenei gerai pažįstama K. Borūtos "Baltaragio Malūno" ir B. Sruogos "Milžino Paunksmės" pastatymais ir jų plokštelėmis.



Scena iš vaidinimo "Žvaigždė", įvykusio spalio 14 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

VISI VAIKAI TIK LIETUVIŠKAI KALBA...

Spalio 14 d., saulės spinduliai žaidė rudenio nugalėtojai lapais ir šiltas, tvankus vėjas kvietė į laukus. Pagunda didelė. Tačiau bene trys šimtai tėvų atvežė savo vaikus į "Eglutės" skirtą popietę, į Jaunimo Centro didžiąją salę. Neveltui N. P. Marijos Seserų Rėmėjų Marquette Parko skyriaus padėtos pastangos. Pripildyta salė ir balkonas įrodė, kad į jų kvietimą atsiliepė tėvai, Chicago ir Cicero tėvų komitetai, mokytojai, Montessori draugija, ALVUDas ir nemažas skaičius kitų kultūrininkų.

Tėvai ir vaikai nenusivilė. Jie pamatė D. Lipčiūtės-Augienės vaidinimą "Žvaigždė", suvaidintą Marquette Parke, liuanistinės mokyklos mokinių, Z. Kevalaitės-Visockienės režisūroje. Joje visa, kas yra įmanoma veikalo rėmuose iš vaikų išreikalauti. Gražia ir taisyklinga lietuvių kalba išmokintos rolės, įsivyvenimas į savo vaidmenius ir gyvas bei vaizdingas veikalo pristatymas rado atgarsio jaunųjų žiūrovų širdelėse. Ne vienas po vaidinimo žadėjo savo mamytėms visuomet būti geras, kad jį neišiktų Ramunės dalis, kad jam nereiktų klaidžioti šaltame miške, nepaklausius tėvelių. Mažoji publika autorės mintį suprato ir reikia tikėtis, kad paklusnumas, nors tėvų ir mokytojų nuolat skie-

pijamas, po šito vaidinimo jų proteliuose įgaus naujas, konkretesnes dimensijas.

Iš tikrųjų, buvo didelis džiaugsmas stebėti vaikus vaidinimo metu. Vaikai, daugiau negu suaugę, pajuto aplinkos nuotaiką. O ši "Eglutės" popietėje buvo ta, kuri visuomet vaikus turėtų supti. Giedri, linksma, rami.

Aktorius A. Brinka vaidinimo pradžioje vykusiu prologu paaikškino intrigos eigą, kad ir pats mažiausias tuoj pat susiorientuotų, kas scenoje vyksta. Pertraukų metu, vieniems gaivinant, kitiems užkandžiaujant, jis ir toliau nepaleido jaunųjų žiūrovų. Kiekvienas buvo kviečiamas ir, kuris norėjo,ėjo prie mikrofono deklamuoti, dainuoti. Dėmesys vaikui, jo įvertinimas, tos brangiosios jam dovanos, o kaip retai šeimose bei parengimuose vaikams parodomos.

1000 dolerių meno premijoms

Antrojo Kultūros Kongreso metu bus labai įspūdingos meno ir architektūros parodos, kuriose numatoma atrinkti geriausieji kūriniai ir jų autoriams bus įteiktos premijos. Jas skirs speciali iš dailininkų ir architektų sudaryta jūrų komisija. Jau paaikškėjo, kad premijoms numatoma duoti apie 1,000 dolerių. Jų mėcenatai yra — Dr. P. Kisielius, Dr. J. Adomavičius, Firma Marcs, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga, inž. arch. J. Stankus Constr. Co. ir kt.

Meno parodoje davė savo sutikimą dalyvauti visa eilė žymiųjų mūsų kūrėjų: A. Galdikas, A. Varnas, R. Viešulas, E. ir A. Marčiulioniai, J. Rimša, A. Vaikšnoras, D. Buračas, K. Račkus, A. Kurauskas, V. K. Jonynas, T. Valius, V. Vizgirda ir daug kitų dailininkų.

Chicagoje Jaunimo namuose meno ir architektūros parodoms skiriamos didelės patalpos, kuriose galės išsitenkti arti 70-100 menininkų darbai.

Iškilmingas abiejų parodų atidarymas bus lapkričio 21 d., 6:0 vakare. Premijų iškilmingas įteikimas menininkams įvyks lapkričio 25 d., plenumo posėdžio užbaigimo metu.

Meno parodai bus išleistas didelis iliustruotas katalogas. (ab)

KONKURSAS EMBLEMAM NUPIESTI

Lietuvių kredito kooperatyvas Parama Toronte skelbia konkursą emblemam ir firmos pavadinimui: "Parama (Toronto) Kredit Union Limited" nupiešti.

Emblema ir firmos pavadinimas reikalingi laiškų antgalviams. Konkurso laimėtojų yra skiriama 100 dol. premija. Projektus prašome siųsti iki 1963 metų sausio mėn. 1 d. šiuo adresu: 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Paramos Valdyba



Aktorius A. Brinka (kairėje) prie mikrofono moko jaunuosius žiūrovus deklamuoti.



Jaunieji žiūrovai su dideliu susidomėjimu seka "Žvaigždės" vaidinimą.

V. A. Račkauskas

Vaikai skirstėsi patenkinti.

Ketvirtus metus einąs šviedrys, 100% "liuanistas", sakė savo mamai: "Mamute, kaip čia gerai... Mamute, visi vaikučiai lietuviškai kalba!" Jei ir toliau tokius šviedrius mamytės ir tėveliai vestų į vaikams skirtus parengimus, jei skaitytų jiems ir su jais "Eglutę", tada joks lietuvių laikraštis nesiskųstų prenumeratų stoka. O šviedriai, dešimties ir dvidešimties metų būdami, kalbėtų lietuviškai ir mokėtų džiaugtis bei didžiūotis ten, kur tik lietuviškai kalbama.

Aldona Česaitytė

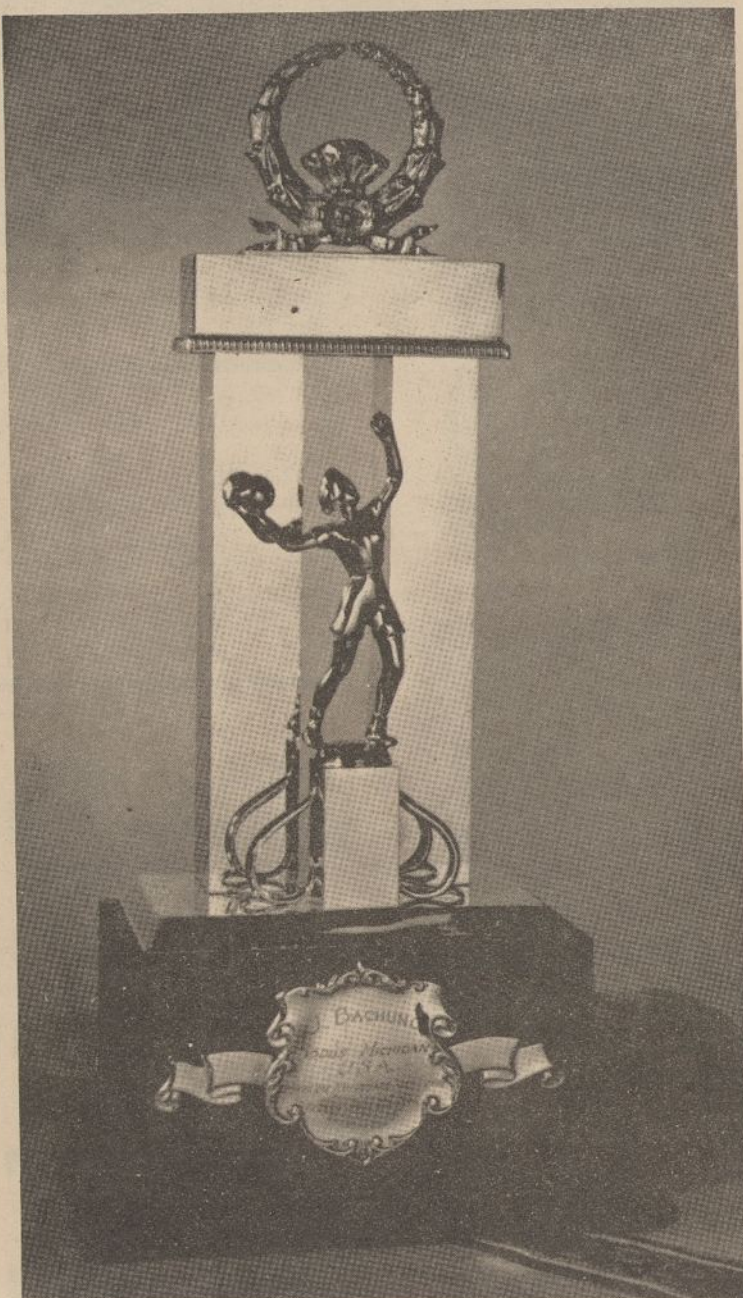
ŽVAIGŽDĖ

Jaunimo Centro scenoje, spalio 14 d. buvo pakartota Danutės Lipčiūtės-Augienės 3 veiksmų vaidinimas "Žvaigždė". Režisavo Zita Kevalaitytė-Visockienė. Baletą paruošė Joana Vilkaitė, rūbai —dail. Vandos Balukienės, dekoracijos —dail. Jurgio Daugvilos, muzika —Faus-ta Strollos. Aktoriai —Marquette Parko Lituanistinės klasės mokiniai. Aktorius Alfa Brinka, be įžanginio pranešimo, pertraukų metu, iškvietęs mažiausius žiūrovus į sceną, prie mikrofono, leido patiems rodyti savo vaidybinius gabumus.

Pilna salė lietuviškojo atžalyno su įsitempimu sekė sklandžią vaidybą scenoje ir dėjosį galvon pamokančią veikalo moralę.

Ilgokas rolės ir dainelės jaunųjų aktorių buvo gerai išmoktos. Daugis jų laisvai jautėsi scenoje ir rodė ryškius vaidybinius gabumus.

Pirmame veiksmo motiną vaidino Jovita Normantaitė, Ramuną — Daiva Matulionytė, Rūtą — Daiva Vaitkevičiūtė, Jonuką — Rimas Černius, keturis grakščius kipsukus: Elena Bradūnaitė, Violeta Gasnerytė, Kristina Ruikytė ir Virginija Starasevičiūtė. Ant r a m e veiksmo klostė vaidino — Laima Nainytė, laikrodį — Vitalija Ruibytė, dėžutę — Vilija Bilaišytė, knygą — Jūratė Jasaitytė, tris lėles vaidino: Danutė Bruškytė, Nainytė ir Gaida Visockytė, o tris kareivėlius: Gintaras Endrijonas, Algis Jasaitis, ir Vytenis Trinkauskis. Trečiame veiksmo snai-ges vaidino: Laima Balu-



Moterų Krepšinio Varžybų pereinamoji taurė. 20 colių aukščio, kurią J. Bachunas paskyrė Australijos lietuviams sportininkams.

IR LANZA DAINUOS

ir Stokowski diriguos: puikiasias programas girdėsit FM radiju be trukdymų, traškėjimų ir įkryčių reklamų. Pasiklausykite Gradinsko radijų ir televizijų krautuvę 2512 W 47th St., Chicago, Ill., FR 6-1998.